

Projekt

z dnia 9 stycznia 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GŁOGÓWKU**

z dnia 16 stycznia 2017 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Głogówek do 2023 roku”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) Rada Miejska w Głogówku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek do 2023 roku” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głogówka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Głogówku

Mieczysław Hołówko

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GŁOGÓWEK

Zamawiający:

Gmina Głogówek
48-250 Głogówek
ul. Rynek 1

tel.: 77 40 69 900

fax: 77 40 69 906

e-mail: sekretariat@glogowek.pl

strona www: www.glogowek.pl

Wykonawca:

AT GROUP S.A.

NIP: 645 19 95 494

ul. Główna 5

42-693 Krupski Młyn

www.atgroupsa.pl

atgroupsa@atgroupsa.pl

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. STRESZCZENIE	5
ROZDZIAŁ II. PODSTAWA PRAWNA I WPROWADZENIE DO POJĘCIA REWITALIZACJI.....	6
II.1 CEL OPRACOWANIA	6
II.2 PODSTAWOWE DEFINICJE ZWIĄZANE Z POJĘCIEM REWITALIZACJI.....	6
II.3 ZAKRES OPRACOWANIA	8
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ.....	10
III.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
III.1.1 <i>Położenie gminy, podział administracyjny</i>	10
III.1.2 <i>Ludność</i>	11
III.1.3 <i>Klimat</i>	12
III.1.4 <i>Mieszkalnictwo</i>	12
III.1.5 <i>Przedsiębiorcy</i>	14
III.1.6 <i>Rolnictwo</i>	15
III.1.7 <i>Leśnictwo</i>	15
III.1.8 <i>Zasoby przyrodnicze</i>	16
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA RYZYKA INWESTYCJI UJĘTYCH W PROGRAMIE	17
ROZDZIAŁ V. CHARAKTERYSTYMA OBSZARU REWITALIZACJI	19
V.1 OBSZAR 1: KAZIMIERZ.....	20
V.2 OBSZAR 2: RZEPCZE	21
V.3 OBSZAR 3: STARE KOTKOWICE.....	22
V.4 OBSZAR 4: GŁOGOWIEC	22
V.5 OBSZAR 5: RACŁAWICE ŚLĄSKIE.....	23
V.6 OBSZAR 6: STARE MIASTA-GŁOGÓWEK	24
V.7 OBSZAR 7: MOCHÓW	25
ROZDZIAŁ VI. CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	27
VI.1 PODSTAWOWE KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	27
VI.1.1 <i>Podstawowe założenia strategii działań podstawowych Lokalnego Programu Rewitalizacji</i>	27
VI.1.2 <i>Szczegółowy harmonogram działań podstawowych Lokalnego Programu Rewitalizacji</i> 27	
VI.2 UZUPEŁNIAJĄCE KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	29
VI.2.1 <i>Szczegółowy harmonogram działań uzupełniających Lokalnego Programu Rewitalizacji</i> 30	

ROZDZIAŁ VII. FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	37
VII.1 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020.....	37
VII.1.1 Oś Priorytetowa II Konkurencyjna gospodarka	37
VII.1.2 Oś priorytetowa V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego	40
VII.1.3 Oś Priorytetowa X Inwestycje w infrastrukturę społeczną.....	42
VII.2 PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014-2020 ...	44
VII.2.1 Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	44
VII.2.2 Oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	46
VII.3 PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020	48
VII.3.1 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	48
VII.4 PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020	49
VII.4.1 Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji	49
ROZDZIAŁ VIII. WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	75
VIII.1.1 Struktura organizacyjna.....	75
VIII.1.2 Budżet i źródła finansowania inwestycji	76
VIII.1.3 Plan wdrażania, monitorowania i weryfikacji	77
ROZDZIAŁ IX.IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY	80
ROZDZIAŁ XI.ODDZIAŁYWANIE DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO	82
XI.1 OCHRONA PTAKÓW PODCZAS WYKONYWANIA PRAC TERMOMODERNIZACYJNYCH.....	82
XI.2 ZAKRES ODDZIAŁYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY GŁOGÓWEK	84

ROZDZIAŁ I. STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ II. PODSTAWA PRAWNA I WPROWADZENIE DO POJĘCIA REWITALIZACJI

II.1 CEL OPRACOWANIA

Podstawowym celem Programu Rewitalizacji jest wskazanie procedur i sposobu wdrażania przedsięwzięć mających na celu rewitalizację obszarów zdegradowanych. Konieczne jest wskazanie kluczowych obszarów, które powinny zostać objęte działaniami z zakresu rewitalizacji społecznej obszarów zdegradowanych, a także uzupełnienie ich o zadania inwestycyjne. Celem działań inwestycyjnych jest jedynie wsparcie inicjatyw podejmowanych w ramach działań w zakresie społecznym.

II.2 PODSTAWOWE DEFINICJE ZWIĄZANE Z POJĘCIEM REWITALIZACJI¹

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, sierpień 2016, s. 5-8

- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej,
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia 8 warunków

do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji).

II.3 ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Głogówek** wynika z Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2023 oraz Regulaminu oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji / Gminnych Programów Rewitalizacji opracowanych w ramach Konkursu dotacji „Przygotowanie lub aktualizacja programów rewitalizacji”. Zgodnie z tymi dokumentami *Rewitalizacja miast to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich miast. Takie podejście wynika wprost z zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, w której drugi cel strategiczny „Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych” obejmuje m.in. cel szczegółowy „Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”². W celu właściwego prowadzenia procesu rewitalizacji Gminy Głogówek, przyjęto to:*

1. Rewitalizacja stanowi istotny element całościowy wizji rozwoju gminy;
2. Opracowana została pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji wskazanego w programie rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
3. Ustalona została hierarchia potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
4. Konieczny był właściwy dobór narzędzi oraz interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
5. Działania stanowią elementy zsynchronizowane w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, a także środowiskowej;
6. Konieczna jest koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
7. Ważna będzie realizacja zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów (w szczególności lokalnych społeczności, przedsiębiorców, a także innych interesariuszy

² Regulamin oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji / Gminnych Programów Rewitalizacji opracowanych w ramach Konkursu dotacji „Przygotowanie lub aktualizacja programów rewitalizacji”. s.8

procesu rewitalizacji i ekspertów) w procesy programowania i realizacji działań rewitalizacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Zakres dokumentu pod nazwą **Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek** obejmuje w szczególności:

1. ocenę aktualnego stanu gminy w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej wraz z identyfikacją obszarów problemowych w tym zakresie,
2. wskazanie optymalnych działań i zadań na okres objęty Programem,
3. monitoring efektów podejmowanych działań na terenie Gminy,
4. plan wdrażania programu z uwzględnieniem jego monitorowania.

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

III.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

III.1.1 Położenie gminy, podział administracyjny

Gmina Głogówek jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w powiecie prudnickim, w województwie opolskim. Sąsiadują z nią gminy Biała, Głubczyce, Krapkowice, Lubrza, Pawłowiczki, Reńska Wieś, Strzeleczyki i Walce.

Gmina stanowi obszar o łącznej powierzchni 16 993 hektarów. Obszar gminy podzielony jest na 25 sołectw i 22 miejscowości podstawowe.

Rysunek 1 Mapa Gminy Głogówek

Źródło: Google Maps, www.google.pl

Tabela 1 Wskaźniki powierzchniowe i administracyjne Gminy Głogówek

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2013	2014
Miejscowości podstawowe ogółem	sztuk	22	22
Sołectwa	sztuk	25	25
Powierzchnia	ha	16993	16993

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2013 i 2014 rok

III.1.2 Ludność

Stan ludności Gminy Głogówek na koniec 2014 roku wynosił 13 620 osób według danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny. Liczba kobiet na koniec 2014 roku wynosiła 6 992 osób (co stanowiło około 50,8 % ogółu ludności), a mężczyzn – 6 698 osób.

W okresie od 2009 do 2014 roku liczba ludności na terenie Gminy Głogówek spadła o około 2,8 %. Szczegółowe informacje na temat zmian liczby ludności w latach 2009 – 2014 prezentuje tabela poniżej.

Tabela 2 Stan ludności Gminy Głogówek w latach 2009 - 2014

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ludność ogółem	[osoba]	14011	13871	13809	13715	13682	13620
Kobiety	[osoba]	7158	7109	7092	7018	6974	6922
	[%]	51,09%	51,25%	51,36%	51,17%	50,97%	50,82%
Mężczyźni	[osoba]	6853	6762	6717	6697	6708	6698
	[%]	48,91%	48,75%	48,64%	48,83%	49,03%	49,18%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2014 rok

Najważniejsze wskaźniki w odniesieniu do demografii Gminy prezentuje tabela poniżej.

Tabela 3 Najważniejsze wskaźniki demograficzne dla Gminy Głogówek w 2013 i 2014 roku

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2013	2014
Wskaźnik obciążenia demograficznego			
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	[osoba]	55,4	55,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	[osoba]	108,3	110,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	[osoba]	28,8	29,2
Wskaźnik feminizacji			

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2013	2014
Współczynnik feminizacji ogółem	[osoba]	104	103
Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki			
Ludność na 1 km²	[osoba]	81	80
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	[osoba]	-2,4	-4,5
Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny			
Urodzenia żywe	-	121	113
Zgony	-	169	136
Przyrost naturalny	-	-48	-23

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2013 i 2014 rok

W latach 2013-2014 przyrost naturalny na obszarze Gminy był ujemny, wyraźna jest też tendencja do starzenia się społeczeństwa ukazana we wzrastającej ilości osób w wieku poprodukcyjnym na osoby w wieku produkcyjnym. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła w 2014 roku 80 osób/km².

III.1.3 Klimat

Na obszarze Gminy Głogówek występuje klimat przejściowy pomiędzy klimatem oceanicznym, a masami kontynentalnymi. Jest to klimat umiarkowany ciepły i wilgotny o wyraźnej przewadze opadów nad parowaniem z gwałtownymi burzami w lecie. Obszar Gminy charakteryzuje się jednym z najdłuższych okresów wegetacyjnych w Polsce. Średnioroczna temperatura wynosi około 8°C, przy najcieplejszym miesiącu lipcu 17-18°C i najzimniejszym styczniu, w którym średnia temperatura wynosi ok 4,0°C. Najczęściej występującym kierunkiem wiatru na obszarze Gminy to wiatr zachodni, północno-zachodni i południowo-zachodni, a roczna suma opadów wynosi około 600-700 mm.

III.1.4 Mieszkalnictwo

Na terenie Gminy Głogówek znajdowało się w 2014 roku łącznie 464 511 metrów kwadratowych powierzchni użytkowej, mieszkalnej. Obejmowało to 4 748 mieszkań składających się z 22 299 izb. Średnia powierzchnia mieszkania na przestrzeni ostatnich lat wzrastała, a w 2014 roku wynosiła 97,83 m².

Większość mieszkań, na terenie Gminy, znajduje się na obszarze wiejskim – 2 534 mieszkań, co stanowi ponad 53 % wszystkich mieszkań. Średnia powierzchnia użytkowania mieszkania na obszarze wiejskim wynosząca 110,88 m² jest o ponad 34 % większa w

porównaniu do średniej powierzchni mieszkania na obszarze miejskim, która wynosi 82,90 m².

W 2013 roku na obszarze Gminy znajdowało się łącznie 428 mieszkań komunalnych o powierzchni użytkowej 22 740 m², co stanowiło ok. 1 % ogólnej powierzchni mieszkań w Gminie. Zmianę zasobów mieszkaniowych w latach 2009-2014 na terenie Gminy Głogówek prezentują tabele poniżej.

Tabela 4 Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Głogówek w latach 2009 - 2014

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
mieszkania	[sztuk]	4744	4721	4739	4739	4747	4748
izby	[sztuk]	21741	22208	22263	22264	22295	22299
powierzchnia użytkowa mieszkań	[m kw.]	450487	462453	463683	463795	464293	464511
średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	[m kw.]	94,96	97,96	97,84	97,87	97,81	97,83
Obszar miejski							
mieszkania	[sztuk]	2213	2186	2204	2205	2213	2214
izby	[sztuk]	8785	8926	8982	8987	9018	9023
powierzchnia użytkowa mieszkań	[m kw.]	175716	181686	182765	182927	183425	183539
średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	[m kw.]	79,40	83,11	82,92	82,96	82,89	82,90
Obszar wiejski							
mieszkania	[sztuk]	2531	2535	2535	2534	2534	2534
izby	[sztuk]	12956	13282	13281	13277	13277	13276
powierzchnia użytkowa mieszkań	[m kw.]	274771	280767	280918	280868	280868	280972
średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	[m kw.]	108,56	110,76	110,82	110,84	110,84	110,88

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2014 rok

Tabela 5 Zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w latach 2009-2014

Nazwa wskaźnika	Jednostka	2009	2011	2012	2013	2014
mieszkania komunalne ogółem	[sztuka]	546	-	-	428	-
Udział % w ogólnej liczbie mieszkań	[%]	-	-	-	-	-
mieszkania komunalne - powierzchnia użytkowa	[m kw.]	29250	-	-	22740	-
Udział % w ogólnej powierzchni mieszkań	[%]	1	1	1	1	1
mieszkania socjalne ogółem	[sztuka]	68	68	64	64	62
Udział % w ogólnej liczbie mieszkań	[%]	-	-	-	-	-
mieszkania socjalne - powierzchnia użytkowa	[m kw.]	2493	2500	2317	2317	2241
Udział % w ogólnej powierzchni mieszkań	[%]	1	1	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2014 rok

III.1.5 Przedsiębiorcy

Na terenie Gminy Głogówek w 2014 roku zarejestrowanych było łącznie 1 102 przedsiębiorstw, z czego większość, niemal 96 %, stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Największy udział sektorów przedsiębiorstw na terenie Gminy miał sektor przemysłu i budownictwa, a następnie sektor handlu. Szczegółowe dane na temat liczby i wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6 Podmioty gospodarcze według klas wielkości na terenie Gminy Głogówek w latach 2009-2014

Przedsiębiorstwa według klas wielkości (liczba zatrudnionych)	Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	[podmiot gospodarczy]	1013	1039	1024	1060	1080	1102
mikroprzedsiębiorstwo (do 9 osób)	[podmiot gospodarczy]	964	989	974	1013	1031	1051
małe przedsiębiorstwo (od 10 do 49 osób)	[podmiot gospodarczy]	39	40	40	38	40	42
średnie przedsiębiorstwo (od 50 do 249 osób)	[podmiot gospodarczy]	10	10	10	9	9	9
duże przedsiębiorstwo (od 250 osób)	[podmiot gospodarczy]	0	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2014 rok

III.1.6 Rolnictwo

Użytki rolne stanowią ponad 92 % ogólnej powierzchni Gminy, a łąki i pastwiska łącznie niemal 5 % powierzchni. Struktura gruntów została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 7 Użytki rolne na terenie Gminy Głogówek w 2010 roku

Typ gruntu	Liczba [sztuk]	Powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni gminy [%]
grunty ogółem	1117	16169,36	95,15%
użytki rolne ogółem	1113	15672,44	92,23%
użytki rolne w dobrej kulturze pod zasiewami	891	15587,25	91,73%
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	15	42,91	0,25%
uprawy trwałe	94	22,91	0,13%
sady ogółem	94	22,91	0,13%
ogrody przydomowe	79	10,63	0,06%
łąki trwałe	442	769,79	4,53%
pastwiska trwałe	33	36,88	0,22%
pozostałe użytki rolne	241	85,19	0,50%
lasy i grunty leśne	87	65,34	0,38%
pozostałe grunty	831	431,58	2,54%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2010 rok

III.1.7 Leśnictwo

Grunty leśne stanowią 0,3 % ogólnej powierzchni Gminy i w większości, gdyż w około 66 % są to grunty leśne prywatne, a jedynie 34 % gruntów należy do zarządu państwowego. Szczegółowe dane dotyczące gruntów leśnych w Gminie Głogówek zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 8 Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy Głogówek w 2013 i 2014 roku

Typ gruntu	2013		2014	
	Powierzchnia ogółem	Udział w ogólnej powierzchni gminy [%]	Powierzchnia ogółem	Udział w ogólnej powierzchni gminy [%]
ogółem	55,10	0,32%	54,60	0,32%
las ogółem	55,10	0,32%	54,60	0,32%
lasy ochronne	0,00	0,00%	0,00	0,00%
grunty leśne prywatne ogółem	36,60	0,22%	36,60	0,22%
grunty leśne prywatne osób fizycznych	34,32	0,20%	34,32	0,20%
grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych	0,00	0,00%	0,00	0,00%
grunty leśne prywatne lasy ochronne	0,00	0,00%	0,00	0,00%
grunty leśne gminne ogółem	18,50	0,11%	18,00	0,11%
grunty leśne gminne lasy ogółem	18,50	0,11%	18,00	0,11%
grunty leśne gminne lasy ochronne	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, Dane za 2015 rok

III.1.8 Zasoby przyrodnicze

Na obszarze Głogówek obszarami chronionymi przyrodniczo są 2 pomniki przyrody:

- Skupisko drzew z gatunku dąb szypułkowy (9 sztuk) utworzone od 02.07.1955 r. znajdujących się w parku miejskim
- Skupisko drzew z gatunku dąb szypułkowy (102 sztuki) utworzone od 20.02.1953 r. znajdujących się na łąkach między rzekami Osobłoga i Młynówka

W obrębie analizowanego obszaru nie występują parki narodowe, krajobrazowej ani obszar Natura 2000 czy inne powierzchniowe obszary chronionego krajobrazu czy obszary ptasie.

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA RYZYKA INWESTYCJI UJĘTYCH W PROGRAMIE

Analiza ryzyka inwestycji przewidzianych w Planie obejmuje zagrożenia technologiczne, finansowe oraz organizacyjne, dla poszczególnych sektorów realizujących inwestycje. Sposób oddziaływania poszczególnych ryzyk jest zależny od typów przedsięwzięć i sektorów, które będą odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za ich realizację.

Analizowane **ryzyko finansowe** rozumiane jest jako możliwość pojawienia się problemów z finansowaniem inwestycji. W szczególności wysokie prawdopodobieństwo jego wystąpienia istotne jest dla prywatnych inwestorów takich jak przedsiębiorstwa i osoby fizyczne, które w dużej części uzależniają podejmowanie decyzji inwestycyjnych od możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego zarówno w postaci dotacji, jak i kredytu bankowego. W odniesieniu do pozostałych sektorów ryzyko finansowane jest bardzo istotne z punktu widzenia realizacji inwestycji, jednocześnie prawdopodobieństwo jego wystąpienia jest niższe. Wynika to m.in. z konieczności planowania długoterminowego budżetu przez Gminę oraz jej jednostki organizacyjne, a także wysokie rezerwy dotyczące działań modernizacyjnych posiadane przez podmioty gospodarcze działające w sferze energetyki.

Ryzyko organizacyjne jest istotne z punktu widzenia projektów partnerskich (realizowanych wspólnie przez różne grupy podmiotów), a także w przypadku dużych projektów inwestycyjnych. Niezbędne jest uwzględnienie odpowiedniego harmonogramu, a także zasobów ludzkich oraz technicznych, aby inwestycje były zrealizowane na odpowiednim poziomie i pozwoliły na realizację określonego efektu.

Ryzyko technologiczne określane jest jako wszelkiego rodzaju niepewność związana z dynamicznym i zmiennym procesem technologicznym. W szczególności będzie ono miało duży wpływ na duże projekty inwestycyjne, a także działania inwestycyjne realizowane przez sektor publiczny. Związane jest to w głównej mierze z długim okresem planowania i realizacji inwestycji, w przypadku instytucji publicznych często związane jest z koniecznością zachowania zgodności z prawem zamówień publicznych.

Tabela 9 Analiza ryzyka inwestycji wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji

Sektor	Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia
Inwestorzy prywatni (spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, osoby fizyczne, przedsiębiorstwa)	Ryzyko finansowe	Wysokie
	Ryzyko organizacyjne	Niskie
	Ryzyko technologiczne	Niskie
Instytucje użyteczności publicznej (Gmina, jednostki budżetowe, jednostki organizacyjne)	Ryzyko finansowe	Średnie
	Ryzyko organizacyjne	Wysokie
	Ryzyko technologiczne	Wysokie
Przedsiębiorcy	Ryzyko finansowe	Wysokie
	Ryzyko organizacyjne	Średnie
	Ryzyko technologiczne	Wysokie
Projekty partnerskie różnych sektorów	Ryzyko finansowe	Niskie
	Ryzyko organizacyjne	Wysokie
	Ryzyko technologiczne	Średnie

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdej inwestycji ujętej w Programie przed jej realizacją powinna być podjęta próba opracowania wariantów postępowania dotyczących czynności zmniejszających zagrożenia i zwiększających potencjalne korzyści dla sformułowanych celów projektowych.

Do strategii wykorzystywanych przy podejściu do ww. ryzyk może być:

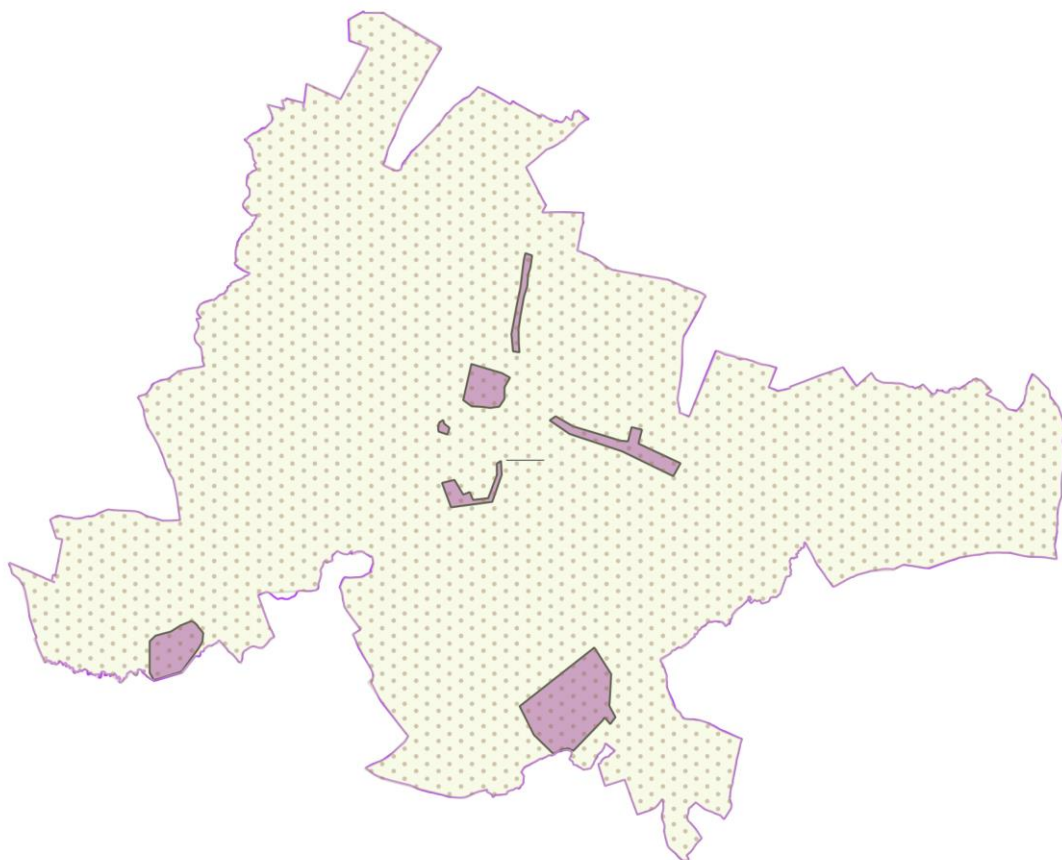
- unikanie ryzyka,
- transfer ryzyka,
- łagodzenie ryzyka,
- akceptacja ryzyka,

Niezbędne jest wybranie najbardziej optymalnego rozwiązania, które pozwoli na właściwą realizację inwestycji przez poszczególne sektory.

ROZDZIAŁ V. CHARAKTERYSTYMA OBSZARU REWITALIZACJI

Charakterystykę obszarów rewitalizacji przedstawiają mapa i tabele poniżej.

Tabela 10 Ogólna mapa obszarów rewitalizacji na terenie Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Obszary rewitalizacji zidentyfikowane na terenie Gminy to:

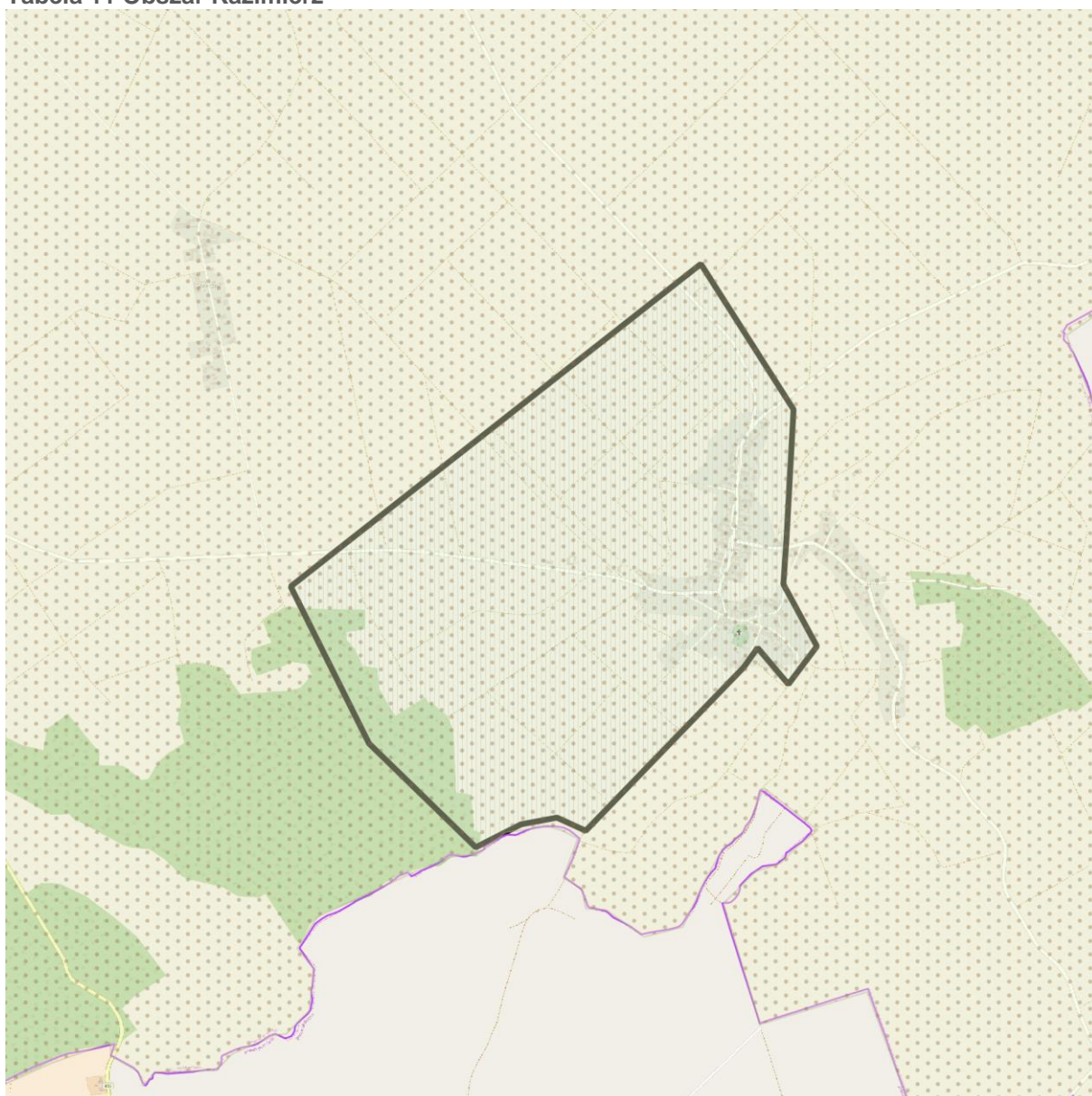
- Obszar 1: Kazimierz
- Obszar 2: Rzeczce
- Obszar 3: Stare Kotkowice
- Obszar 4: Głogowiec

- Obszar 5: Raclawice Śląskie
- Obszar 6: Stare Miasta-Głogówek
- Obszar 7: Mochów

V.1 OBSZAR 1: KAZIMIERZ

- Łączna liczba ludności na obszarze: 349 osób,
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 378 2668
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 2,2%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 2.60

Tabela 11 Obszar Kazimierz

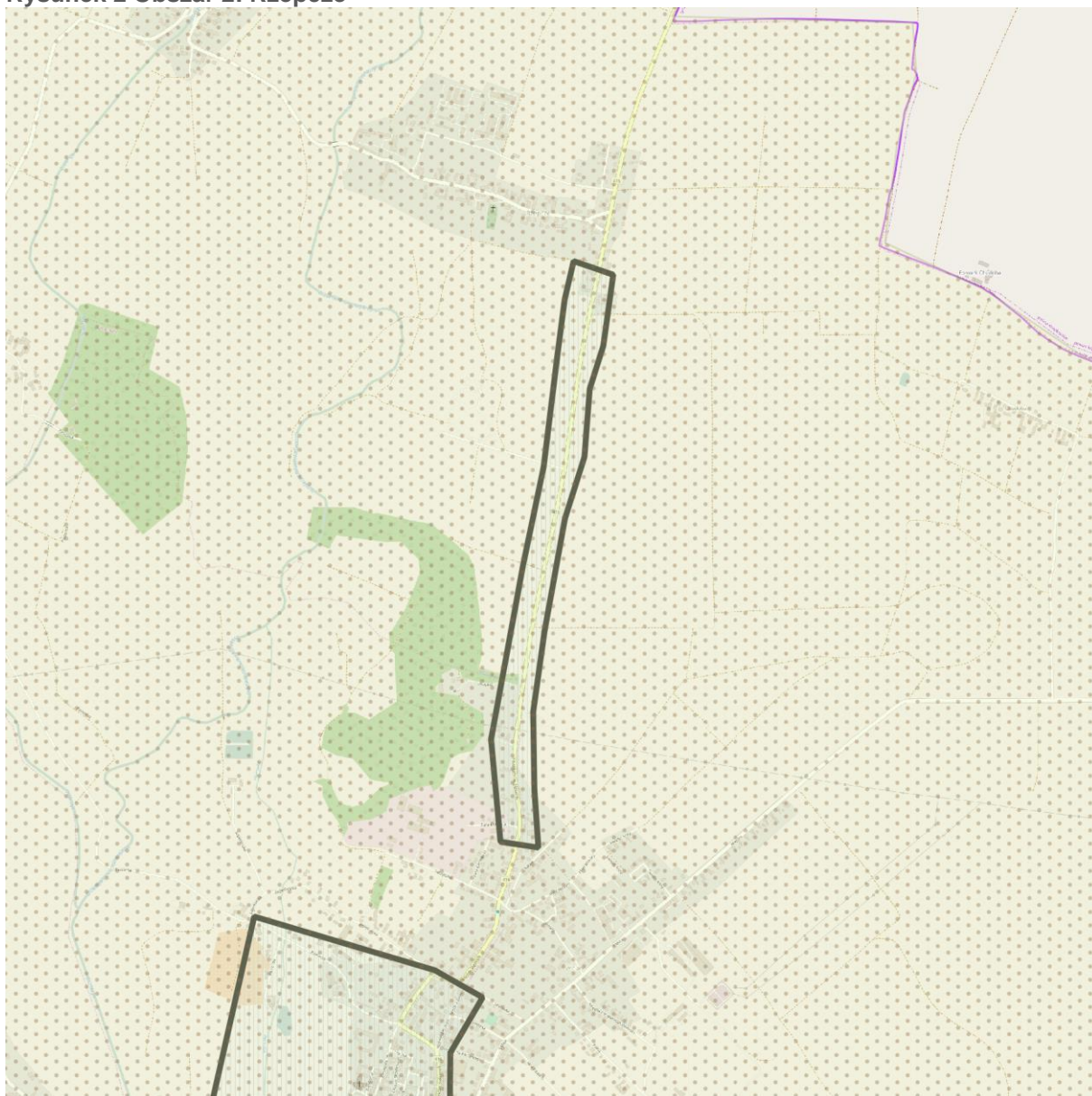

Źródło: Opracowanie własne

V.2 OBSZAR 2: RZEPCZE

- Łączna liczba ludności na obszarze: 299
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 276683
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 0.16%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 2.22%

Rysunek 2 Obszar 2: Rzepcze

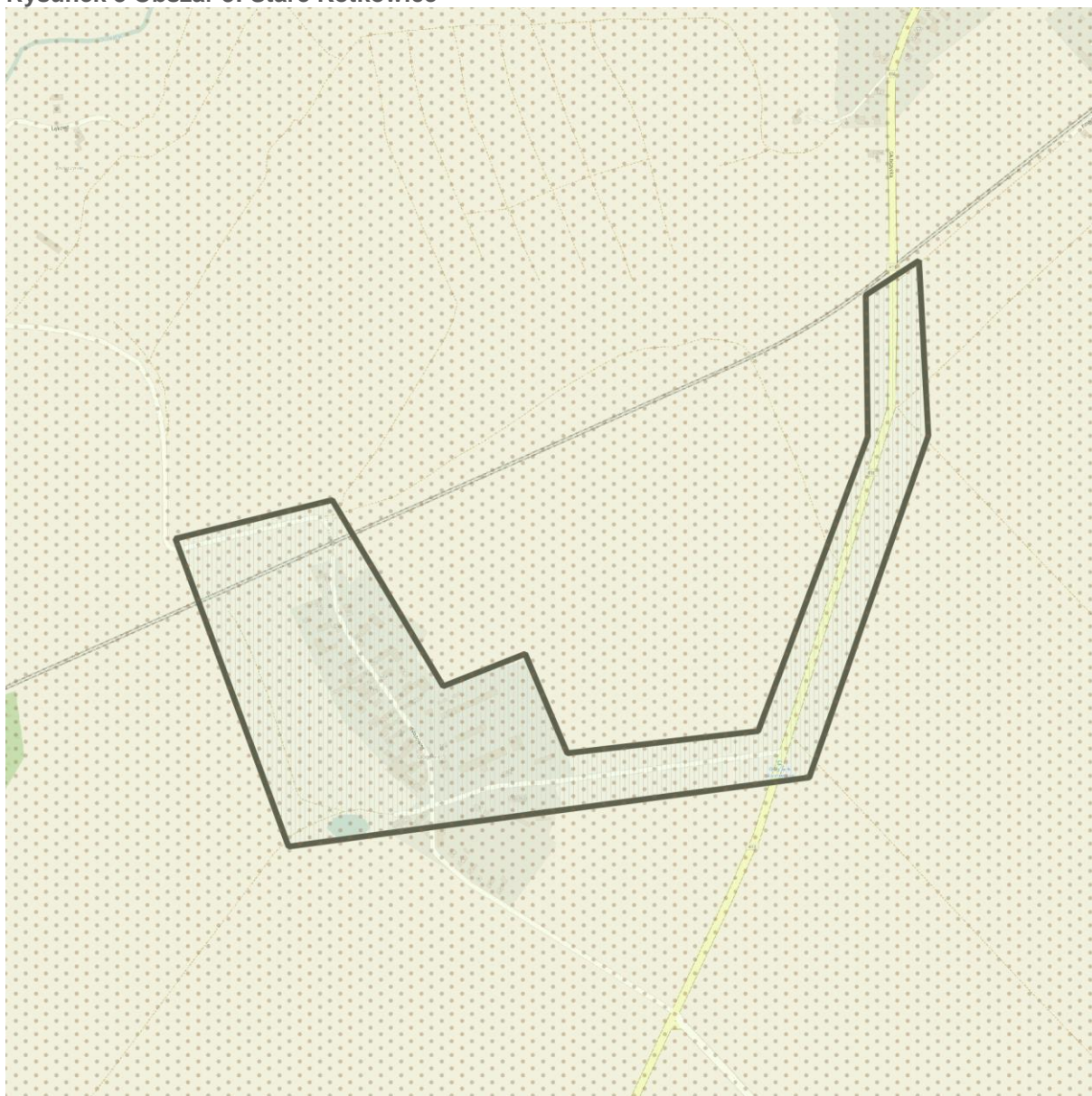

Źródło: Opracowanie własne

V.3 OBSZAR 3: STARE KOTKOWICE

- Łączna liczba ludności na obszarze: 380
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 330930
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 0.19%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 2.87%

Rysunek 3 Obszar 3: Stare Kotkowice

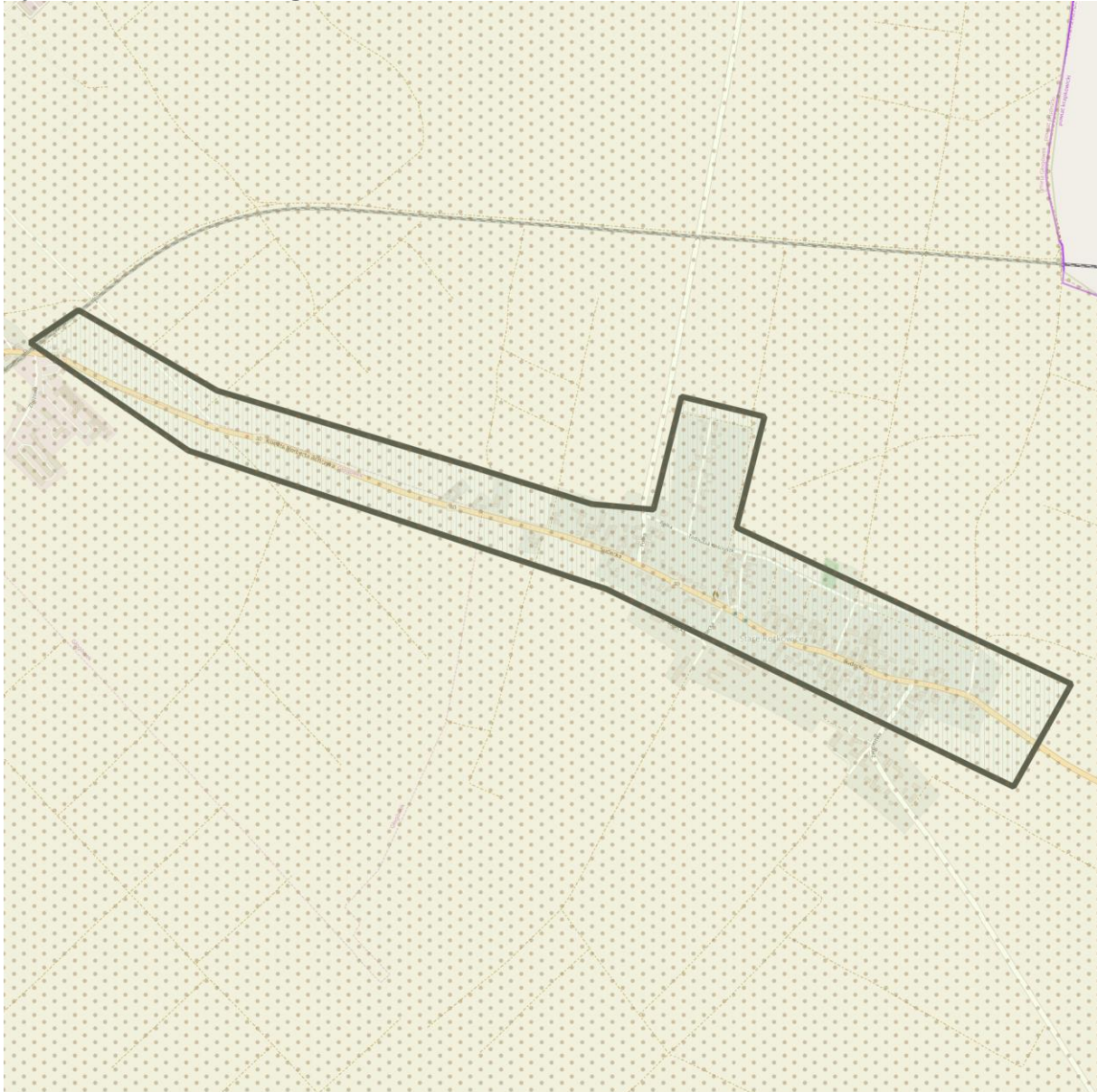
Źródło: Opracowanie własne

V.4 OBSZAR 4: GŁOGOWIEC

- Łączna liczna ludności na obszarze: 300

- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 726463
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 0.43%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 2.24%

Rysunek 4 Obszar 4: Głogowiec

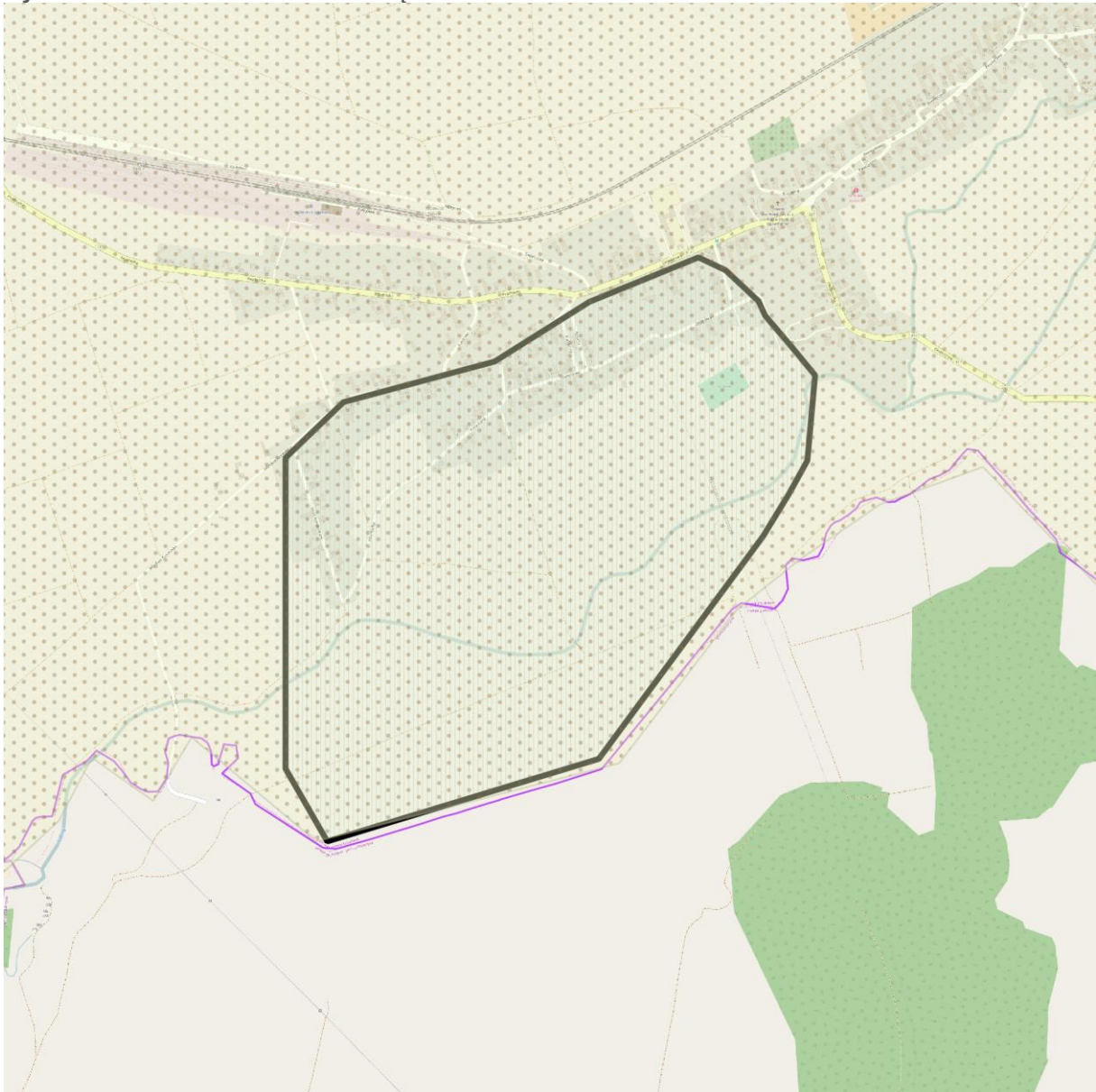
Źródło: Opracowanie własne

V.5 OBSZAR 5: RACŁAWICE ŚLĄSKIE

- Łączna liczba ludności na obszarze: 156
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 6677829

- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 3,93%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 1.16%

Rysunek 5 Obszar 5: Raclawice Śląskie

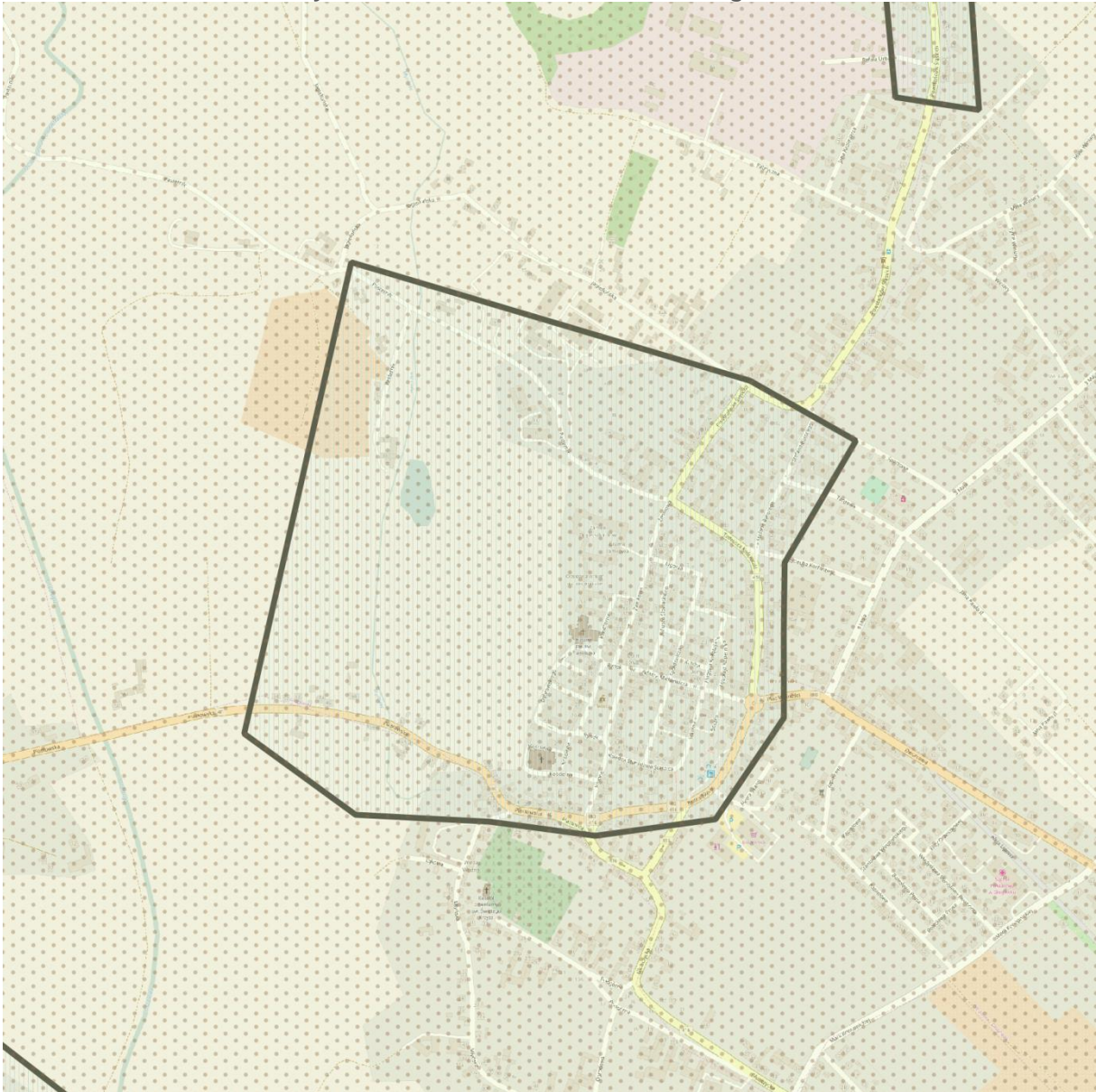
Źródło: Opracowanie własne

V.6 OBSZAR 6: STARE MIASTA-GŁOGÓWEK

- Łączna liczba ludności na obszarze: 995
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 525903
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 0.31%

- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 7.40%

Rysunek 6 Obszar 6: Stare Miasta-Głogówek

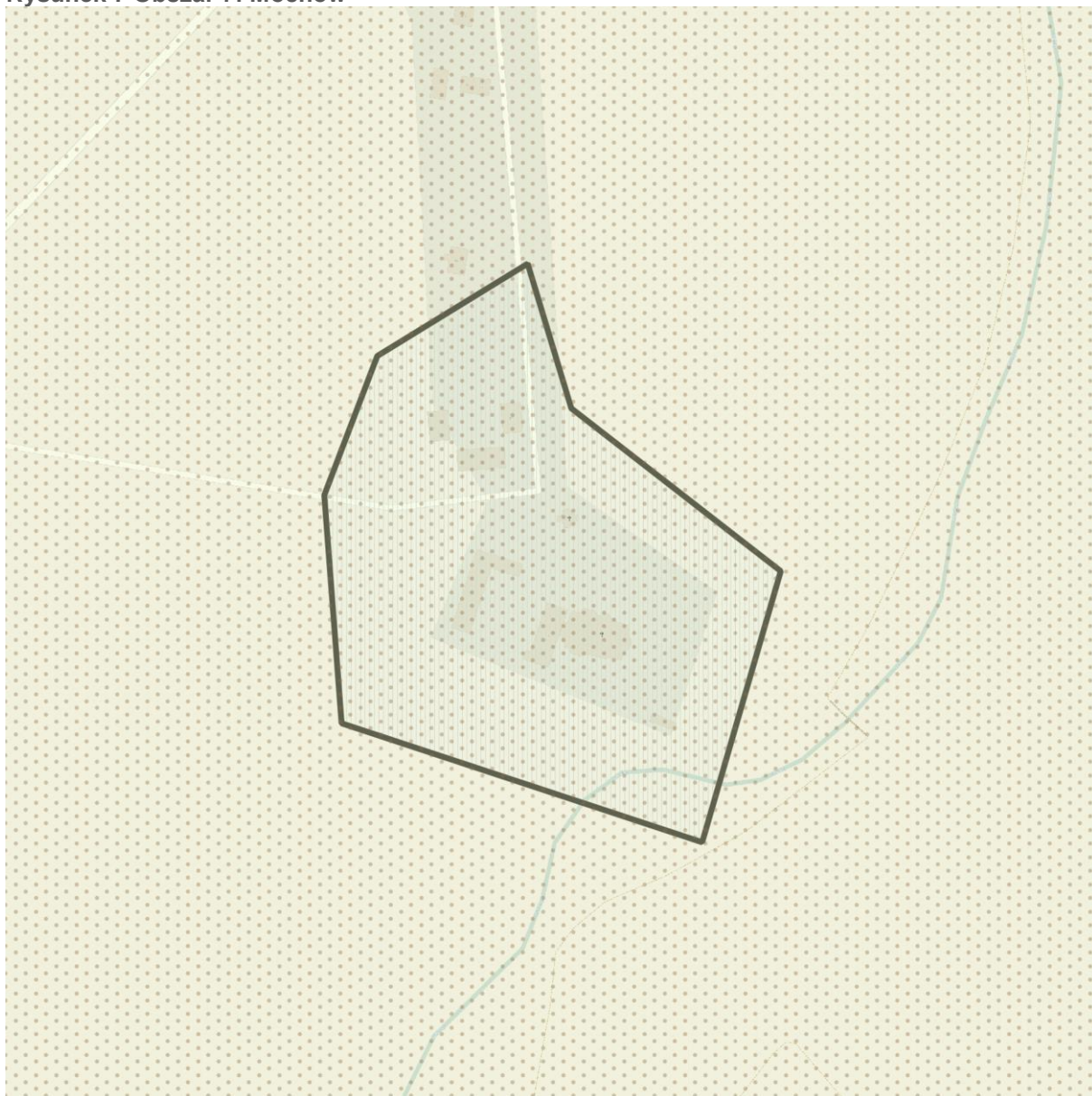

Źródło: Opracowanie własne

V.7 OBSZAR 7: MOCHÓW

- Łączna liczba ludności na obszarze: 300
- Powierzchnia obszaru w metrach kwadratowych: 45106
- Udział powierzchni obszaru w powierzchni ogółem Gminy: 0.03%
- Udział ludności obszaru w ludności ogółem Gminy: 2.22%

Rysunek 7 Obszar 7: Mochów

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ VI. CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

VI.1 PODSTAWOWE KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

VI.1.1 Podstawowe założenia strategii działań podstawowych Lokalnego Programu Rewitalizacji

Długoterminowa strategia rewitalizacji Gminy Głogówek do 2023 r. zawarta w Lokalnym Programie Rewitalizacji będzie obejmować działania polegające na:

- Aktywizacji społeczności lokalnej w celu zwiększania przedsiębiorczości oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania problemów społecznych na obszarze Gminy Głogówek;
- Dywersyfikację otoczenia gospodarczego oraz społecznego z terenu Gminy Głogówek;
- Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych w zakresie planowanych inwestycji na terenie Gminy Głogówek,
- Zwiększenie dostępu społeczności lokalnej do informacji o działaniach i inicjatywach podejmowanych na terenie Gminy Głogówek.

Działania będą realizowane poprzez:

- Organizacji regularnych spotkań dla mieszkańców, przedsiębiorców i innych instytucji z terenu Gminy,
- Szkolenia dla mieszkańców, przedsiębiorców i innych instytucji z terenu Gminy.

VI.1.2 Szczegółowy harmonogram działań podstawowych Lokalnego Programu Rewitalizacji

Do działań podstawowych planowanych do realizacji w celu realizacji celów Rewitalizacji należą:

- Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich
- Aktywizacja mieszkańców obszarów miejskich
- Stworzenie produktów lokalnych na terenie Gminy Głogówek
- Szkolenia dla dzieci i młodzieży z terenu centrum miasta
- Zajęcia rozwojowe dla dzieci i młodzieży z terenu centrum miasta

Szczegółowo zostały one scharakteryzowane w tabelach poniżej.

VI.1.2.1 AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

Nazwa	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Aktywizacja przedsiębiorczości
Typ	Nieinwestycyjne
Opis	Realizacja szkoleń z zakresu zakładania działalności gospodarczej, prowadzenia przedsiębiorstwa i podstawowych zagadnień pogłębiających wiedzę mieszkańców na terenach wiejskich z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.
Koszt [zł]	50 000,00 zł

VI.1.2.2 AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW MIEJSKICH

Nazwa	Aktywizacja mieszkańców obszarów miejskich
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Aktywizacja przedsiębiorczości
Typ	Nieinwestycyjne
Opis	Realizacja szkoleń z zakresu zakładania działalności gospodarczej, prowadzenia przedsiębiorstwa i podstawowych zagadnień pogłębiających wiedzę mieszkańców na terenach wiejskich z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.
Koszt [zł]	50 000,00 zł

VI.1.2.3 STWORZENIE PRODUKTÓW LOKALNYCH NA TERENIE GMINY GŁOGÓWEK

Nazwa	Stworzenie produktów lokalnych na terenie Gminy Głogówek
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Aktywizacja przedsiębiorczości
Typ	Nieinwestycyjne
Opis	Realizacja szkoleń z zakresu zakładania działalności gospodarczej, prowadzenia przedsiębiorstwa i podstawowych zagadnień pogłębiających wiedzę mieszkańców na terenach wiejskich z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.
Koszt [zł]	50 000,00 zł

VI.1.2.4 SZKOLENIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU CENTRUM MIASTA

Nazwa	Szkolenia dla dzieci i młodzieży z terenu centrum miasta
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Aktywizacja przedsiębiorczości
Typ	Nieinwestycyjne
Opis	
Koszt [zł]	20 000,00 zł

VI.1.2.5 ZAJĘCIA ROZWOJOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU CENTRUM MIASTA

Nazwa	Zajęcia rozwojowe dla dzieci i młodzieży z terenu centrum miasta
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Aktywizacja przedsiębiorczości
Typ	Nieinwestycyjne
Opis	
Koszt [zł]	20 000,00 zł

VI.2 UZUPEŁNIAJĄCE KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Długoterminowa strategia rewitalizacji Gminy Głogówek do 2023 r. zawarta w Lokalnym Programie Rewitalizacji będzie obejmować działania polegające na:

- Rewitalizacji i obudowie zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Głogówek,
- Stworzeniu wysokiej jakości infrastrukturę techniczną do podejmowania inicjatyw kulturalnych, społecznych i turystycznych na terenie Gminy Głogówek,
- Odbudowę istniejącej infrastruktury i zmiana jej funkcji w celu rozbudowy w kierunku nowych funkcji społeczno-gospodarczych.
- Dywersyfikację otoczenia gospodarczego oraz społecznego z terenu Gminy Głogówek;
- Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych w zakresie planowanych inwestycji na terenie Gminy Głogówek,
- Zwiększenie dostępu społeczności lokalnej do informacji o działaniach i inicjatywach podejmowanych na terenie Gminy Głogówek.

VI.2.1 Szczegółowy harmonogram działań uzupełniających Lokalnego Programu Rewitalizacji

Do działań podstawowych planowanych do realizacji w celu realizacji celów Rewitalizacji należą:

- Rewitalizacja Zamku w Głogówku
- Rewitalizacja ulic i placów (remont odtworzeniowy nawierzchni, oświetlenie stylowe) Starego Miasta
- Renowacja miejskich murów obronnych oraz rewaloryzacja Parku Miejskiego w Głogówku
- Remont Klasztoru Franciszkanów, Kościoła Przyklasztornego i Repliki Grobu Pańskiego z Jeruzalem
- Remont Kościoła Parafialnego pw. Św. Bartłomieja Apostoła
- Remont Domu Ludowego w Raclawicach Śląskich
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Biedzychowicach, koszt ok. 800 tys.
- Remont ratusza, remont dachu i okien - przystosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych) przystosowanie wieży ratusza do wieży widokowej
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepcze
- Budowa kanalizacji sanitarnej w Kierpniu
- Rewitalizacja parku miejskiego w Głogówku oświetlenie parku, prace renowacyjne
- Renowacja murów obronnych, budowa portalu w miejscu ubytku (ul. Dąbrowskiego) z schodami prowadzącymi do Parku Miejskiego w celu uatrakcyjnienia i usprawnienia traktu komunikacyjnego między miastem i parkiem - odbudowa zniszczonych fragmentów murów
- Remont Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Głogówku, adaptacja poddasza z remontem dachu, odwodnienie obiektu
- Remont bramy zamkowej, dach i elewacja
- Remont wieży wodnej, adaptacja na wieżę widokową, remont tynków
- Rewitalizacja stacji kolejowej w Raclawicach Śląskich, modernizacja budynku nieczynnego budynku stacji wraz z zapleczem na muzeum kolejnictwa
- Rewitalizacja ulicy Piastowskiej w Głogówku, remont i modernizacja infrastruktury technicznej, budynków mieszkaniowych
- Remont/przebudowa kompleksu poszpitalnego w Głogówku

- Rewitalizacja pałacu w Kazimierzu, remont kapitalny elewacji i wnętrz
- Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Głogówek - drogi dojazdowe do Miasta Głogówek

Szczegółowo zostały one scharakteryzowane w tabelach poniżej.

VI.2.1.1 REWITALIZACJA ZAMKU W GŁOGÓWKU

Nazwa	Rewitalizacja Zamku w Głogówku
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	30 000 000,00 zł

VI.2.1.2 REWITALIZACJA ULIC I PLACÓW (REMONT ODTWORZENIOWY NAWIERZCHNI, OŚWIETLENIE STYLOWE) STAREGO MIASTA

Nazwa	Rewitalizacja ulic i placów (remont odtworzeniowy nawierzchni, oświetlenie stylowe) Starego Miasta
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 000 000,00 zł

VI.2.1.3 RENOWACJA MIEJSKICH MURÓW OBRONNYCH ORAZ REWALORYZACJA PARKU MIEJSKIEGO W GŁOGÓWKU

Nazwa	Renowacja miejskich murów obronnych oraz rewaloryzacja Parku Miejskiego w Głogówku
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2020
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	10 000 000,00 zł

VI.2.1.4 REMONT KLASZTORU FRANCISZKANÓW, KOŚCIOŁA PRZYKLASZTORNEGO I REPLIKI GROBU PAŃSKIEGO Z JERUZALEM

Nazwa	Remont Klasztoru Franciszkanów, Kościoła Przyklasztornego i Repliki Grobu Pańskiego z
-------	---

Jeruzalem	
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 000 000,00 zł

VI.2.1.5 REMONT KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO PW. ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA

Remont Kościoła Parafialnego pw. Św. Bartłomieja Apostoła	
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 000 000,00 zł

VI.2.1.6 REMONT DOMU LUDOWEGO W RACLAWICACH ŚLĄSKICH

Remont Domu Ludowego w Raclawicach Śląskich	
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 000 000,00 zł

VI.2.1.7 TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W BIEDRZYCHOWICACH

Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Biedzychowicach	
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2017
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	800 000,00 zł

VI.2.1.8 REMONT RATUSZA, REMONT DACHU I OKIEN - PRZYSTOSOWANIE OBIEKTU DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (LIKwidACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH) PRZYSTOSOWANIE WIEŻY RATUSZA DO WIEŻY WIDOKOWEJ

Nazwa	Remont ratusza, remont dachu i okien - przystosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych) przystosowanie wieży ratusza do wieży widokowej
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	500 000,00 zł

VI.2.1.9 BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCI RZEPcze

Nazwa	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepcze
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2016
Rok zakończenia	2018
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 500 000,00 zł

VI.2.1.10 BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ W KIERPNIU

Nazwa	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kierpniu
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2020
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	3 000 000,00 zł
15	

VI.2.1.11 REWITALIZACJA PARKU MIEJSKIEGO W GŁOGÓWKU OŚWIETLENIE PARKU, PRACE RENOWACYJNE

Nazwa	Rewitalizacja parku miejskiego w Głogówku oświetlenie parku, prace renowacyjne
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2016

Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	1 500 000,00 zł

VI.2.1.12 RENOWACJA MURÓW OBRONNYCH, BUDOWA PORTALU W MIEJSCU UBYTKU (UL. DĄBROWSKIEGO) Z SCHODAMI PROWADZĄCYMI DO PARKU MIEJSKIEGO W CELU UATRAKCYJNIENIA I USPRAWNIAENIA TRAKTU KOMUNIKACYJNEGO MIĘDZY MIASTEM I PARKIEM - ODBUDOWA ZNISZCZONYCH FRAGMENTÓW MURÓW

Nazwa	Renowacja murów obronnych, budowa portalu w miejscu ubytku (ul. Dąbrowskiego) z schodami prowadzącymi do Parku Miejskiego w celu uatrakcyjnienia i usprawnienia traktu komunikacyjnego między miastem i parkiem - odbudowa zniszczonych fragmentów murów
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	202
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	1 000 000,00 zł

VI.2.1.13 REMONT MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W GŁOGÓWKU, ADAPTACJA PODDASZA Z REMONTEM DACHU, ODWODNIENIE OBIEKTU

Nazwa	Remont Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Głogówku, adaptacja poddasza z remontem dachu, odwodnienie obiektu
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2030
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	500 000,00 zł

VI.2.1.14 REMONT BRAMY ZAMKOWEJ, DACH I ELEWACJA

Nazwa	Remont bramy zamkowej, dach i elewacja
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2020
Priorytet	Wysoki

Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	350 000,00 zł

VI.2.1.15 REMONT WIEŻY WODNEJ, ADAPTACJA NA WIEŻĘ WIDOKOWĄ, REMONT TYNKÓW

Nazwa	Remont wieży wodnej, adaptacja na wieżę widokową, remont tynków
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2022
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	900 000,00 zł

VI.2.1.16 REWITALIZACJA STACJI KOLEJOWEJ W RACŁAWICACH ŚLĄSKICH, MODERNIZACJA BUDYNKU NICZYNNEGO BUDYNKU STACJI WRAZ Z ZAPLECZEM NA MUZEUM KOLEJNICTWA

Nazwa	Rewitalizacja stacji kolejowej w Racławicach Śląskich, modernizacja budynku nieczynnego budynku stacji wraz z zapleczem na muzeum kolejnictwa
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	1 000 000,00 zł

VI.2.1.17 REWITALIZACJA ULICY PIASTOWSKIEJ W GŁOGÓWKU, REMONT I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, BUDYNKÓW MIESZKANIOWYCH

Nazwa	Rewitalizacja ulicy Piastowskiej w Głogówku, remont i modernizacja infrastruktury technicznej, budynków mieszkaniowych
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	2 000 000,00 zł

VI.2.1.18 REMONT/PRZEBUDOWA KOMPLEKSU POSZPITALNEGO W GŁOGÓWKU

Nazwa	Remont/przebudowa kompleksu poszpitalnego w Głogówku
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2017
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	10 000 000,00 zł

VI.2.1.19 REWITALIZACJA PAŁACU W KAZIMIERZU, REMONT KAPITALNY ELEWACJI I WNĘTRZ

Nazwa	Rewitalizacja pałacu w Kazimierzu, remont kapitalny elewacji i wnętrza
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2014
Rok zakończenia	2025
Priorytet	Wysoki
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	3 000 000,00 zł

VI.2.1.20 BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY GŁOGÓWEK - DROGI DOJAZDOWE DO MIASTA GŁOGÓWEK

Nazwa	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Głogówek - drogi dojazdowe do Miasta Głogówek
Podmiot odpowiedzialny	Gmina Głogówek
Rok rozpoczęcia	2018
Rok zakończenia	2022
Priorytet	Średni
Obszar	Dziedzictwo kulturowe
Typ	Inwestycyjne
Koszt [zł]	500 000,00 zł

ROZDZIAŁ VII. FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Realizacja założonego w harmonogramie planów wdrożenia zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji może okazać się trudna do spełnienia bez zewnętrznego wsparcia finansowanego. Gmina, jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadań z zakresu rewitalizacji może występować w roli Wnioskodawcy w określonych programach dotacyjnych. Możliwości finansowania zostały przedstawione w podziale na podmioty zajmujące się wdrażaniem programów dotacyjnych czy pożyczkowych dostępnych na etapie tworzenia Programu. Należy jednak mieć na uwadze wprowadzanie nowych programów, wraz ze zmianami w już istniejących, a także rozważyć możliwość dodatkowego wsparcia z budżetu Gminy dofinansowania ze środków zewnętrznych.

Finansowanie działań z zakresu rewitalizacji może odbywać się z środków dostępnych w ramach:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

VII.1 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

VII.1.1 Oś Priorytetowa II Konkurencyjna gospodarka

VII.1.1.1 PODDZIAŁANIE 2.2.1 PRZYGOTOWANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- inwestycje polegające na przygotowaniu terenu inwestycyjnego, w tym uzbrojenie terenu inwestycyjnego w media;
- rozwój wewnętrznej infrastruktury niezbędnej do właściwego skomunikowania terenu inwestycyjnego, jedynie jako element projektu;
- rozwój infrastruktury i terenów inwestycyjnych, w tym na obszarach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych, popegeerowskich i nadanie im nowych funkcji gospodarczych.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;

- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- inne podmioty publiczne zarządzające terenami inwestycyjnymi, w tym powojskowymi, przemysłowymi, kolejowymi i popegeerowskimi.

Działania skierowane będą do przedsiębiorstw, przede wszystkim z sektora MSP.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach;
 - Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych;
 - Liczba MŚP zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych.
- produktu:
 - Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.1.1.2 DZIAŁANIE 2.3 WZMOCNIENIE OTOCZENIA BIZNESU

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Zawansowane i wyspecjalizowane usługi zwiększające zdolność MSP do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku z zastosowaniem mechanizmów popytowych.
- Wsparcie rozwoju IOB dla świadczenia zaawansowanych, udoskonalonych usług dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw – dalsza profesjonalizacja usług IOB.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- operator systemu popytowego dla MSP mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego;
- instytucje otoczenia biznesu, w tym jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego.

Grupa docelowa to przedsiębiorstwa MSP korzystające z usług IOB w systemie popytowym.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu;
 - Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu;
- produktu:
 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie;
 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje,
 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe,
 - Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB,
 - Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw,
 - Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.1.1.3 DZIAŁANIE 2.4 WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA I PROMOCJA

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- wsparcie opracowania nowych (a także aktualizacji/modyfikacji istniejących) modeli biznesowych MSP, w tym strategii dla działań międzynarodowych, otwieranie nowych kanałów biznesowych, dywersyfikacji geograficznej lub sektorowej;
- wsparcie współpracy gospodarczej przedsiębiorstw w wymiarze krajowym i międzynarodowym;
- promocja przedsiębiorstw, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. w targach, pokazach technologii, jedynie jako mniejsza część projektu, znajdująca uzasadnienie w strategii rozwoju przedsiębiorstwa lub wprowadzonych nowych modelach biznesowych.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach,
 - Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji,
- produktu:
 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie,
 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje,
 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności,
 - Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjnoprocesowe,
 - Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw,
 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)
 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym,
 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 70%.

VII.1.2 Oś priorytetowa V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego

VII.1.2.1 PODDZIAŁANIE 5.3.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE I KULTURA

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Przebudowa, remont, zakup wyposażenia dla obiektów kultury, służące podwyższeniu standardu technicznego, w tym dostosowaniu do wymogów bezpieczeństwa wynikających z aktualnych przepisów prawa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowania terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego,

dostosowanie tych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jedynie jako element uzupełniający projektu.

- Przebudowa lub remont budynków wraz z wyposażeniem pomieszczeń do właściwego przechowywania zbiorów oraz ich zabezpieczenia.
- Konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych.
- Działania edukacyjne, informacyjne jako integralny element projektu.
- Działania dotyczące wykorzystania, rozwoju aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką jako integralny element projektu.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- instytucje kultury;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- przedsiębiorstwa.

Grupa docelowa to mieszkańcy i turyści województwa opolskiego.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne,
- produktu:
 - Liczba zabytków objętych wsparciem
 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
 - Liczba wspartych obiektów dziedzictwa kulturowego

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.1.3 Oś Priorytetowa X Inwestycje w infrastrukturę społeczną

VII.1.3.1 PODDZIAŁANIE 10.1.2 INFRASTRUKTURA USŁUG SPOŁECZNYCH

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów umożliwiających świadczenie usług społecznych w społeczności lokalnej na rzecz osób niesamodzielnych, w tym działania wspierające integrację rodzin, w zakresie:
 - usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych w ramach dziennego domu opieki,
 - usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych całodobowo w ramach domu pomocy społecznej, innej placówki zapewniającej całodobową opiekę,
 - usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej jako element uzupełniający kompleksowego projektu.
- Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów niezbędnych do rozwoju usług opieki nad dziećmi, w tym działania wspierające integrację rodzin, w formie:
 - usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. żłobków (w tym przyzakładowych), oddziałów żłobkowych, klubów dziecięcych,
 - usług opieki dla dzieci do lat 6 świadczonych w lokalnej społeczności⁷² w ramach alternatywnych form opieki dziennej.

Z finansowania w ramach działania będą mogli korzystać:

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

Grupa docelowa to odbiorcy usług infrastruktury opiekuńczej.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- produktu:
 - Liczba wspartych ośrodków opieki nad osobami zależnymi;
 - Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 70%.

VII.1.3.2 DZIAŁANIE 10.2 INWESTYCJE WYNIKAJĄCE Z LOKALNYCH PLANÓW REWITALIZACJI

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- odnowa fizyczna obszarów miejskich, zakładająca realizację przedsięwzięć inwestycyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy społeczne. Przedsięwzięcia inwestycyjne polegające na budowie nowych obiektów mogą zostać objęte wsparciem wyłącznie w przypadku inwestycji niewymagających pozwolenia na budowę, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji;
- przebudowa, remont i adaptacja zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia ich funkcji użytkowych lub nadania im nowych funkcji użytkowych (np. gospodarczych, społecznych, kulturalnych) sprzyjających poprawie życia mieszkańców;
- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług (wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspieranie ekonomii społecznej, podejmowanie działań inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników);
- realizacja działań na rzecz środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wspierania dostępu do usług;
- inwestycje polegające na dostosowaniu infrastruktury zdegradowanych budynków/pomieszczeń w celu adaptacji ich do świadczenia usług w zakresie opieki nad osobami zależnymi, w tym starszymi i osobami z niepełnosprawnościami;
- przebudowa, rozbudowa i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na tworzenie mieszkań chronionych, wspomaganych lub treningowych polegająca jedynie na inwestycjach w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych.

Z finansowania w ramach działania będą mogli korzystać:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- przedsiębiorstwa;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i ich związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- szkoły wyższe;
- spółdzielnie mieszkaniowe.

Grupa docelowa to mieszkańcy zrewitalizowanych obszarów oraz podmioty działające na rzecz pomocy i integracji społecznej.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach
- produktu:
 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach,
 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją,
 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich,
 - Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich,
 - Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.2 PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014-2020

VII.2.1 Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu

VII.2.1.1 DZIAŁANIE 2.5 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Wsparcie dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów
 - Wspierane będą działania których głównym celem jest rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych i remediacja terenów zanieczyszczonych. Dofinansowanie tego typu przedsięwzięć będzie możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy obecny właściciel gruntu nie jest odpowiedzialny za powstanie zanieczyszczenia lub degradację środowiska. Jeśli na obszarze objętym działaniami rekultywacyjnymi będą występowały grunty zanieczyszczone, obowiązkowym elementem projektu będzie ich remediacja. Preferowane będą projekty, których realizacja będzie wynikać z gminnych programów ochrony środowiska lub programów rewitalizacji.

- Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych
 - Wspierane będą działania, które przyczyniają się do zahamowania spadku powierzchni terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Priorytetowo traktowane będą projekty realizowane w obszarach o przekroczonych normach jakości powietrza (dla których istnieje obowiązujący Program Ochrony Powietrza). Wsparcie z tego działania nie dotyczy obiektów poddawanych głębokiej kompleksowej modernizacji budynków w ramach projektów Osi priorytetowej I Zmniejszenie emisyjności gospodarki, których elementami są zielone ściany i dachy.
- Inwentaryzacja terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych
 - W ramach projektów inwentaryzacyjnych finansowane będą działania związane z analizami degradacji i zanieczyszczenia terenu, badania zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych i analizy dotyczące możliwych sposobów i kosztów przeprowadzenia remediacji lub rekultywacji. Finansowane będą działania wyłącznie w odniesieniu do terenu, który zostanie zagospodarowany na cele środowiskowe.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki (forma prawna - kod 403, kod 429, kod 430, kod 431);
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego (forma prawna - kod 019, 023, kod 115, kod 116, kod 117, kod 118, kod 120, kod 121, kod 124);
- regionalne dyrekcje ochrony środowiska (forma prawna kod 401);
- regionalne zarządy gospodarki wodnej - RZGW (forma prawna - kod 428).

Grupa docelowa to indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska, w tym przede wszystkim mieszkańcy miast wojewódzkich (i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie) oraz regionalnych i subregionalnych.

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Dodatkowa powierzchnia biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów,
- produktu:

- Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów,
- Liczba obiektów, na których przeprowadzono rekultywację,
- Liczba ośrodków miejskich, w których realizowane są projekty dotyczące zieleni miejskiej.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.2.2 Oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury

VII.2.2.1 DZIAŁANIE 8.1 OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTURY

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy obiektach i na obszarach zabytkowych i zespołach tych obiektów oraz w ich otoczeniu;
- Rozbudowa, przebudowa i remont niezabytkowej infrastruktury na cele działalności kulturalnej, edukacji artystycznej, archiwów;
- Zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym edukacji artystycznej oraz realizacji prac konserwatorskich;
- Tworzenie i modernizacja wystaw stałych;
- Ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków;
- Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie poprzez proces digitalizacji;
- Zabezpieczenie obiektów przed kradzieżą i zniszczeniem;
- Rozbudowa, przebudowa i remont pomieszczeń lub obiektów z przeznaczeniem na magazyny studyjne.

Wyklucza się wsparcie inwestycji dotyczących:

- budowy od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej;
- obiektów przeznaczonych na cele: mieszkaniowe, sportowe, administracji publicznej, związane z ochroną zdrowia, infrastrukturą opiekuńczo-wychowawczą oraz targową;
- zakupu wydawnictw do bibliotek oraz zakupu muzealiów;
- kompleksowej rewitalizacji przestrzeni miejskich;
- działalności stricte dydaktycznej.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- Instytucje kultury (państwowe oraz współprowadzone przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) (forma prawna – kod 428, kod 429, kod 430, kod 431);
- Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe (forma prawna – kod 428);
- Szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (forma prawna – kod 044, kod 387, kod 397,);
- szkoły artystyczne prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki samorządu terytorialnego na rzecz szkół artystycznych (forma prawna – kod 387; kod 397, kod 403, kod 429; kod 430; kod 431);
- Jednostki samorządu terytorialnego oraz samorządowe instytucje kultury (forma prawna – kod 403, kod 429, kod 430, kod 431);
- Organizacje pozarządowe (forma prawna – kod 148, kod 155, kod 060);
- Kościoły i związki wyznaniowe (tylko w zakresie ruchomych i nieruchomych obiektów zabytkowych) (forma prawna – kod 050, kod 051);
- Podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO inne (forma prawna – kod 116, kod 117, kod 439).

Grupa docelowa to mieszkańcy całej Polski oraz turyści (również zagraniczni).

W ramach działania monitorowane będzie osiągnięcie wskaźników:

- rezultatu:
 - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne
 - Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem
- produktu:
 - Liczba obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego objętych wsparciem, w tym:
 - Liczba zabytków objętych wsparciem,
 - Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.3 PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020

VII.3.1 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

VII.3.1.1 7.4.1. INWESTYCJE W OBIEKTY PEŁNIĄCE FUNKCJE KULTURALNE LUB KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- budowa, przebudowa lub wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury,
- kształtowanie przestrzeni publicznej zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest JST - w przypadku budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne,
- gmina - w przypadku kształtowania przestrzeni publicznej.

Wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 500 000 zł na miejscowość w okresie realizacji Programu, łącznie na inwestycje realizowane w ramach poddziałania: Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej oraz poddziałania Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury – na zakres dotyczący budowy, przebudowy, modernizacji lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne oraz kształtowania przestrzeni publicznej.

VII.3.1.2 7.4.2. INWESTYCJE W TARGOWISKA LUB OBIEKTY BUDOWLANE PRZEZNACZONE NA CELE PROMOCJI LOKALNYCH PRODUKTÓW

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- Gmina, powiat lub ich związki.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji. Wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 1 000 000 zł na beneficjenta w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta. W ramach operacji wartość całkowitego kwalifikowalnego kosztu nie może przekroczyć 1 000 000 EUR.

VII.3.1.3 7.6.1. OCHRONA ZABYTKÓW I BUDOWNICTWA TRADYCYJNEGO

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje odnawianie lub poprawę stanu zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, jak również zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- Gmina lub instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji. Wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 500 000 zł na miejscowość w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta. W ramach operacji wartość całkowitego kwalifikowalnego kosztu nie może przekroczyć 1 000 000 EUR.

VII.4 PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020

VII.4.1 Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

VII.4.1.1 DZIAŁANIE 2.1 RÓWNOŚĆ SZANS MĘŻCZYZN I KOBIEC WE WSZYSTKICH DZIEDZINACH, W TYM W DOSTĘPIE DO ZATRUDNIENIA, ROZWOJU KARIERY, GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I PRYWATNEGO

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Podniesienie kompetencji kadry instytucji publicznych w zakresie równości szans płci w oparciu m.in. o model wypracowany w projekcie „Aktywizacja społeczno-

ekonomiczna kobiet na poziomie lokalnym i regionalnym” oraz o inne programy szkoleń wypracowane w ramach PO KL.

- Wdrożenie narzędzia wspierającego równość szans płci w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych w średnich przedsiębiorstwach.
- Wdrożenie narzędzia wspierającego przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach.
- Szkolenia w zakresie form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 skierowane do przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (w szczególności do przedstawicieli władz samorządu gminnego i pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za rozwój form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3).

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- instytucje szkoleniowe zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- instytucje publiczne
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze

Grupa docelowa

- instytucje publiczne
- średnie przedsiębiorstwa
- małe przedsiębiorstwa
- gminy (przedstawiciele organów ustawodawczych i wykonawczych jednostek samorządu gminnego, pracownicy jednostek samorządu gminnego odpowiedzialni za organizację i finansowanie infrastruktury instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które mogą tworzyć i prowadzić żłobek lub klub dziecięcy
- gminy (przedstawiciele organów ustawodawczych i wykonawczych jednostek samorządu gminnego, pracownicy jednostek samorządu gminnego odpowiedzialni za organizację i finansowanie infrastruktury instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat

3) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które mogą zatrudniać dziennego opiekuna

Cele szczegółowe działania to:

- Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu monitorowania równości szans płci.
- Opracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej (pomiędzy administracją centralną, regionalną, lokalną oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi) na rzecz równości szans płci.
- Wzmocnienie stosowania zasady równości szans płci w dostępie do rozwoju kariery zawodowej i zatrudnienia.
- Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.2 DZIAŁANIE 2.2 WSPARCIE NA RZECZ ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ BUDOWY PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ NA RYNKU

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Działania szkoleniowe i/lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP w zakresie:
 - funkcjonowania na rynku zamówień publicznych
 - wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych (działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)
- Działania szkoleniowe i/lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP w zakresie:
 - zasad realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno – prywatnego
 - przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule partnerstwa publiczno – prywatnego oraz procesu negocjacji (działanie realizowane w wiązce projektowej z PI 11i - działania skierowane do przedstawicieli administracji publicznej)

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- podmioty działające na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjności przedsiębiorców,
- podmioty działające na rzecz rozwoju gospodarczego,
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER,
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa

- mikro, mali i średni przedsiębiorcy i ich pracownicy

Cele szczegółowe działania to:

- Wzrost liczby MMSP wykorzystujących wsparcie partnerów społecznych przy realizacji działań wspierających rozwój przedsiębiorstwa, w tym pozwalających na efektywne wykorzystanie podmiotowych systemów finansowania w regionach.
- Wzrost liczby przedsiębiorstw, których pracownicy nabyli kompetencje w obszarach pozwalających na zdobycie przewagi konkurencyjnej na rynku.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.3 DZIAŁANIE 2.4 MODERNIZACJA PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA ORAZ LEPSZE DOSTOSOWANIE ICH DO POTRZEB RYNKU PRACY

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Opracowanie modelowych procedur działań IRP w zakresie:
 - zlecania zadań przez PSZ innym podmiotom,
 - realizacji zadań na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, biorąc pod uwagę stopień oddalenia od rynku pracy oraz gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy,
 - wymiany informacji pomiędzy IRP,
 - współpracy z pracodawcami.
- Szkolenia kluczowych i merytorycznych pracowników Instytucji Rynku Pracy w zakresie wyłącznie:
 - zmian związanych z przeprowadzoną w 2014 r. nowelizacją (w tym przede wszystkim możliwości wykorzystania nowych instrumentów i usług, takich jak m.in. bony szkoleniowe, zatrudnieniowe, granty na telepracę) oraz przyszłymi nowelizacjami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

- indywidualizacji wsparcia udzielanego osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom przez pracowników PSZ pełniących funkcję doradcy klienta,
 - profesjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym lepsze przygotowanie pracowników do świadczenia usług dla tych osób (z wyłączeniem szkoleń, które nie są związane bezpośrednio z zadaniami wykonywanymi na zajmowanych stanowiskach),
 - świadczenia usług w ramach sieci EURES, których finansowanie państwa członkowskie są zobowiązane przejąć na mocy reformy zasad funkcjonowania sieci EURES.
- Rozwijanie, uzupełnienie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji.
 - Rozbudowa narzędzia prognozowania popytu na pracę pozwalająca na lepsze dopasowanie narzędzia do potrzeb instytucji rynku pracy oraz jego integracja z innymi funkcjonującymi narzędziami prognostycznymi i bazami danych.
 - Zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.
 - Wypracowanie metodologii i wdrożenie monitorowania efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji bezrobotnych w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia działań urzędu pracy.
 - Opracowanie i wdrożenie narzędzi służących ocenie jakości usług Publicznych Służb Zatrudnienia, tj. poziomu satysfakcji klienta urzędu pracy, zindywidualizowanej obsługi klientów, uproszczonego systemu dopuszczania do pracy cudzoziemców. Opracowanie i pilotażowe wdrożenie narzędzi, które umożliwiają monitorowanie działań (w tym ewaluacja sieci EURES) realizowanych przez Instytucje Rynku Pracy inne niż Publiczne Służby Zatrudnienia, np. organizacje pozarządowe.

Z finansowania w ramach działania będą mogli korzystać:

- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER

- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- instytucje szkoleniowe
- uczelnie wyższe
- agencje zatrudnienia

Grupa docelowa

- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne
- instytucje rynku pracy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- organizacje pozarządowe

Cele szczegółowe działania to:

- Standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy.
- Profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy, poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników.
- Wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania.
- Zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.
- Utworzenie systemu monitorowania efektywności instytucji rynku pracy.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.4 DZIAŁANIE 2.5 SKUTECZNA POMOC SPOŁECZNA

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Dokonanie na poziomie krajowym przeglądu strategii rozwiązywania problemów społecznych, opracowanie dla jednostek samorządu terytorialnego narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym oraz zapewnienie tym jednostkom wsparcia szkoleniowo-doradczego w zakresie stosowania tych narzędzi i dostosowania strategii lokalnych do celów i kierunków wskazanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu i innych dokumentach krajowych.

- Wypracowanie, przetestowanie i wdrożenie modelu systemu transferów społecznych oraz systemu podatkowego, wspierających aktywność zawodową i ograniczających ubóstwo.
- Działania edukacyjne³ na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące:
 - studia I i II stopnia dla aspirantów pracy socjalnej,
 - specjalizacje I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego,
 - szkolenia z zakresu superwizji,
 - szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej.
- Wypracowanie i wdrożenie modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych m. in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji.
- Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej przez nakierowanie działań na poprawę obsługi klienta.
- Wypracowanie i upowszechnienie modelu współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego z innymi podmiotami realizującymi usługi społeczne.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej⁴
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej⁵
- związki rewizyjne właściwe do spraw spółdzielczości
- samorząd gospodarczy i zawodowy

³ Możliwa jest wyłącznie realizacja działań, które (1) przyczynią się do indywidualizacji pracy z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pozwolą dostosować pomoc do potrzeb tych osób oraz zwiększyć trafność tej pomocy; (2) będą wspierać proces zmian w systemie pomocy społecznej, wynikających z planowanych zmian prawnych, które zakładają wzmocnienie funkcji profilaktycznej i aktywizacyjnej pomocy społecznej.

⁴ Podmioty ekonomii społecznej zgodnie z definicją w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

⁵ Podmioty ekonomii społecznej zgodnie z definicją w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższymi jednostki prowadzące kształcenie lub doskonalenie zawodowe
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze

Grupa docelowa

- jednostki samorządu terytorialnego (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej) i ich pracownicy, instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy, inne podmioty istotne dla włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa
- kluczowi pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej
- podmioty polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, zwłaszcza instytucje rynku pracy, instytucje systemu oświaty, jednostki systemu ochrony zdrowia, sądownictwo, policja
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy
- podmioty zatrudnienia socjalnego oraz podmioty realizujące usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym

Cele szczegółowe działania to:

- Wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.
- Wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.5 DZIAŁANIE 2.6 WYSOKA JAKOŚĆ POLITYKI NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO I ZAWODOWEGO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Identyfikacja barier prawnych, administracyjnych, organizacyjnych we wdrażaniu postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w zakresie polityk publicznych, również w zakresie ich komplementarności i spójności wraz ze wskazaniem pożądanych kierunków działań.
- Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej pod kątem realizacji praw osób z niepełnosprawnościami.

- Formułowanie rekomendacji zmian w zakresie dostosowania polityk publicznych do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z zapewnieniem ich komplementarności i spójności.
- Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w procesie kształtowania i wdrażania polityk publicznych w zakresie zapewnienia równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- Wypracowanie i wdrożenie instrumentów, wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych:
 - instrument wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności,
 - instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową,
 - instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej.
- Rewizja i rozbudowa istniejących rozwiązań ustawowych realizowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne na rzecz włączenia społecznego osób niepełnosprawnych oraz wypracowanie nowych rozwiązań w tym zakresie.
- Dokonanie przeglądu systemu orzekania o niepełnosprawności i stworzenie rekomendacji dla zmian, pozwalających na precyzyjne identyfikowanie osób, do których ze względu na niepełnosprawność powinny być kierowane instrumenty wsparcia.
- Działania szkoleniowe w zakresie zmian organizacyjno-prawnych dla członków zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności (wyłącznie po dokonaniu zmian w systemie orzekania o niepełnosprawności) oraz kadry pozostałych publicznych i niepublicznych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym warsztatów terapii zajęciowej.
- Wypracowanie i upowszechnianie, we współpracy z partnerami społecznymi, modelu wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy.
- Wypracowanie, przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem świadczenia tych usług przez osoby w wieku 50+, w tym opracowanie narzędzi rekrutacji i szkolenia niezbędnych do świadczenia tych usług.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa:

- pracownicy administracji rządowej i samorządowej
- pracodawcy i ich pracownicy oraz inne podmioty i osoby, o ile ich udział w projekcie jest niezbędny dla wypracowania i upowszechnienia wypracowanych instrumentów lub modelu
- członkowie zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności
- kadry pozostałych publicznych i niepublicznych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych
- podmioty świadczące usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych oraz inne podmioty i osoby, o ile ich udział w projekcie jest niezbędny dla wypracowania, przetestowania, wdrożenia i upowszechnienia standardu

Cele szczegółowe działania to:

- Zwiększenie zdolności podmiotów polityk publicznych do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.
- Podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.6 DZIAŁANIE 2.7 ZWIĘKSZENIE SZANS NA ZATRUDNIENIE OSÓB SZCZEGÓLNIIE ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Kompleksowe działania na rzecz poprawy wykształcenia i zatrudnienia członków społeczności romskiej, a także działania na rzecz likwidacji barier, które utrudniają zatrudnianie Romów i integrację ze społecznością większościową.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe i inne podmioty ekonomii społecznej
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa

- członkowie społeczności romskiej
- otoczenie społeczności romskiej (w takim zakresie, w jakim to jest to niezbędne dla wsparcia członków społeczności romskiej objętych wsparciem w ramach projektu)

Cele szczegółowe działania to:

- Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w szczególnym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.7 DZIAŁANIE 2.8 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Stworzenie narzędzia weryfikacji rozwiązań dotyczących deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach wraz z identyfikacją stanu wdrażania zmian w samorządach

powiatowych oraz raportem końcowym wraz z rekomendacjami, które będą wykorzystane w procesie szkoleniowym władz samorządowych.

- Szkolenia władz samorządowych szczebla gminnego i powiatowego w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w tym działań profilaktycznych i systemu pieczy zastępczej.
- Szkolenia kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w zakresie realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Wypracowanie, przetestowanie i wdrożenie (w tym upowszechnienie) standardów usług łącznie z weryfikacją standardów kształcenia kadr usług asystenckich i opiekuńczych na rzecz osób starszych o różnym stopniu niesamodzielności w miejscu zamieszkania z uwzględnieniem świadczenia tych usług przez osoby 50+.
- Opracowanie standardów kształcenia w usługach asystenckich i opiekuńczych świadczonych na rzecz osób starszych o różnym stopniu niesamodzielności w ich miejscu zamieszkania (w powiązaniu z wypracowanymi standardami).
- Wypracowanie i przetestowanie modelowych rozwiązań w zakresie sprawowania opieki wspierających aktywność zawodową i ograniczających ubóstwo.
- Wypracowanie standardów i przeprowadzenie pilotaży w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób o specyficznych potrzebach, z uwzględnieniem możliwości finansowania tych rozwiązań.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej⁶
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER

⁶ Podmioty ekonomii społecznej zgodnie z definicją w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*

- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- służby zaangażowane w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, funkcjonujące na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego
- pracownicy instytucji uczestniczących w działaniach skierowanych bezpośrednio na wsparcie rodziny i pieczy zastępczej oraz bezpośrednio pracujących z i na rzecz rodzin biologicznych
- podmioty świadczące usługi asystenckie i opiekuńcze dla osób niesamodzielnych

Cele szczegółowe działania to:

- Podniesienie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.
- Standaryzacja jakości usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności.
- Rozwój form mieszkalnictwa wspomaganego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.8 DZIAŁANIE 2.9 ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Wyposażenie przedsiębiorstw społecznych w wiedzę i umiejętności z zakresu wykorzystania prawa zamówień publicznych.
- Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, franczyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia) oraz włączanie podmiotów

ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym.

- Budowa i rozwój istniejących znaków jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego wspierających rozwój ekonomii społecznej

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej⁷
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej⁸
- związki rewizyjne właściwe do spraw spółdzielczości
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa

- podmioty ekonomii społecznej
- jednostki samorządu terytorialnego

Cele szczegółowe działania to:

- Wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej korzystających ze zwrotnych instrumentów finansowych.
- Wzmocnienie systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej.

⁷ Podmioty ekonomii społecznej zgodnie z definicją w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

⁸ Podmioty ekonomii społecznej zgodnie z definicją w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.9 DZIAŁANIE 2.10 WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Szkolenie i doradztwo dla pracowników systemu wspomagania pracy szkoły i organów prowadzących oraz trenerów z zakresu: kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia (w tym narzędzi oceny jakości pracy szkoły).
- Wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń, w tym:
 - przygotowanie szkół do prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń,
 - przygotowanie programów doskonalenia zawodowego nauczycieli,
 - szkolenia dla trenerów szkół ćwiczeń z zakresu metod i form pracy dydaktycznej,
 - doskonalenie zawodowe nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń z zakresu: kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.
- Szkolenie i doradztwo dla kadry kierowniczej systemu oświaty (w tym kadry JST) pod kątem kształtowania umiejętności przywódczych potrzebnych w procesie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.
- Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.
- Szkolenie i doradztwo dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.

- Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych, scenariuszy lekcji i zajęć dla każdego etapu edukacyjnego, oraz rewizja treści nauczania pod kątem: rozwijania kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.
- Tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom.
- Integracja baz danych systemu oświaty (uzyskanie interoperacyjności pomiędzy bazami danych oświatowych i zasobami informacyjnymi, takimi jak: Systemem Informacji Oświatowej; Systemem Obsługi Egzaminów Zewnętrznych; Systemem Ewaluacji Oświaty/nadzór pedagogiczny; Edukacyjna Wartość Dodana; Porównywalnych Wyników Egzaminacyjnych).

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe lub związki organizacji pozarządowych
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy
- pracodawcy
- placówki doskonalenia nauczycieli
- szkoły wyższe

Grupa docelowa

- placówki doskonalenia nauczycieli
- biblioteki pedagogiczne
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- pracownicy systemu oświaty
- trenerzy do prowadzenia programów kształcenia nauczycieli
- organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe różnego typu
- dyrektorzy szkół i placówek oświatowych różnego typu

- szkoły i placówki oświatowe różnego typu
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- właściwi ministrowie (w tym podmioty im podległe) nadzorujący szkoły i placówki oświatowe
- uczelnie i jednostki naukowe
- kuratoria oświaty i inne jednostki realizujące nadzór pedagogiczny

Cele szczegółowe działania to:

- Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia
- Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.10 DZIAŁANIE 2.12 ZWIĘKSZENIE WIEDZY O POTRZEBACH KWALIFIKACYJNO-ZAWODOWYCH

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Stworzenie i wsparcie funkcjonowania Rady Programowej ds. kompetencji oraz sektorowych rad ds. kompetencji⁹ poprzez:
 - powołanie i funkcjonowanie 15 sektorowych rad ds. kompetencji, do zadań których należeć będzie m.in.:

⁹ Realizacja typu projektu poprzedzona zostanie pilotażem powyższych rozwiązań.

- rekomendowanie rozwiązań/zmian legislacyjnych w obszarze edukacji i jej dostosowania do potrzeb rynku pracy w danym sektorze, w tym mogących wpłynąć na poprawę sytuacji pracowników w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach)
- współpraca w zakresie porozumień edukacyjnych działających w zakresie zintegrowania edukacji i pracodawców
- określanie obszarów badawczych odnoszących się do kompetencji w danym sektorze, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji pracowników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym powyżej 50 roku życia lub o niskich kwalifikacjach oraz zlecenia ww. badań
- identyfikacja potrzeb tworzenia sektorowych ram kwalifikacji oraz kwalifikacji
- przekazywanie informacji nt. zapotrzebowania na kompetencje do instytucji edukacyjnych, instytucji rynku pracy, w tym agencji zatrudnienia oraz powiatowych urzędów pracy, co w efekcie powinno wpłynąć na wzrost skuteczności działań z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego,
- przekazywanie informacji nt. specyficznych potrzeb danego sektora w obszarze kompetencji do partnerów społecznych dokonujących identyfikacji potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw w danym sektorze.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- organizacje pozarządowe lub związki organizacji pozarządowych
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- przedsiębiorcy

Grupa docelowa

- podmioty świadczące usługi rozwojowe (w tym m.in. instytucje szkoleniowe i szkoleniowo-doradcze, szkoły prowadzące kursy zawodowe, ośrodki kształcenia i doskonalenia zawodowego, centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia praktycznego, centra kształcenia zawodowego i ustawicznego)
- organizacje pozarządowe

- szkoły i placówki systemu oświaty oraz ich organy prowadzące
- wyższe szkoły i uczelnie
- instytucje rynku pracy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją w PO WER
- pracodawcy i pracownicy
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- administracja publiczna
- jednostki naukowe, w tym instytucje badawcze
- jednostki badawczo - rozwojowe

Cele szczegółowe działania to:

- Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.11 DZIAŁANIE 2.15 KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE ZAWODOWE DOSTOSOWANE DO POTRZEB ZMIENIAJĄCEJ SIĘ GOSPODARKI

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Wdrożenie mechanizmów strategicznej współpracy z przedstawicielami partnerów społecznych na rzecz dostosowywania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, w tym:
 - utworzenie zespołów partnerów społecznych reprezentatywnych dla obszarów kształcenia zawodowego, w skład których wejdą przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych właściwi dla 25 grup zawodów, w ramach których, z udziałem przedstawicieli rad sektorowych, zostaną podjęte m.in. następujące działania:
 - pozyskiwanie od rad sektorowych informacji na temat zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje (ustalenie potrzeb rynku pracy w zakresie zawodów i kwalifikacji, w oparciu o które powinno być prowadzone kształcenie w szkołach zawodowych),

- wypracowanie ścieżek rozwoju zawodowego w danej branży/zawodzie szkolnictwa zawodowego (określenie pożądanych typów szkół oraz oczekiwanego profilu ich absolwentów),
 - dokonanie przeglądu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego pod kątem uwzględnienia oczekiwań partnerów społecznych właściwych dla zawodów szkolnictwa zawodowego oraz przygotowanie wytycznych do zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego;
- przegląd i aktualizacja we współpracy z partnerami społecznymi podstaw programowych kształcenia w zawodach oraz innych treści kształcenia i szkolenia zawodowego, pod względem uwzględnienia oczekiwań pracodawców w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, w tym:
 - modernizacja podstaw programowych kształcenia w zawodach we współpracy z partnerami społecznymi, w tym pracodawcami,
 - modyfikacja programów nauczania, planów nauczania, suplementów do dyplomów i kwalifikacji, uwzględniająca zmiany w podstawach programowych wprowadzone we współpracy z pracodawcami,
 - monitorowanie procesu wdrażania zmodyfikowanej podstawy programowej kształcenia w zawodach.
- Doskonalenie systemu egzaminów zawodowych we współpracy z pracodawcami, w tym:
 - przygotowanie zadań egzaminacyjnych do nowych i zmodernizowanych zawodów szkolnictwa zawodowego, zgodnie z wytycznymi pracodawców
 - szkolenia metodyczne dla pracodawców uczestniczących w procesie przygotowania i przeprowadzenia egzaminów
- Przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu, w tym:
 - opracowanie ram jakości staży i praktyk dla uczniów realizujących kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem europejskich ram staży zawodowych,
 - opracowanie modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika,

- wypracowanie modelu zachęt dla pracodawców angażujących się w proces kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia praktycznego,
- ewaluacja wypracowanych rozwiązań w zakresie praktycznej nauki zawodu.
- Wypracowanie i upowszechnienie przykładowych rozwiązań w zakresie współpracy szkół zawodowych z wyższymi, w tym:
 - przykładowego programu nauczania dla danego zawodu, uwzględniającego współpracę szkół zawodowych z wyższymi w jego realizacji,
 - przykładowej organizacji zajęć dla uczniów przez wykładowców z wykorzystaniem bazy dydaktycznej szkoły zawodowej lub wyższej,
 - propozycji działań mających na celu zapoznanie uczniów i nauczycieli kształcenia zawodowego z nowymi technikami/technologiami stosowanymi w danej branży/zawodzie,
 - przykładowych form doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.
- Tworzenie i upowszechnianie e-zasobów i e-podręczników do kształcenia zawodowego.
- Monitorowanie losów absolwentów, obejmujące:
 - opracowanie systemowych narzędzi dla monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w tym:
 - narzędzi do badań ilościowych losów absolwentów pozwalających na reprezentatywne wnioski dotyczące losów zawodowych absolwentów;
 - systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów w oparciu o dane administracyjne (w tym rekomendacje w zakresie rozwiązań prawnych pozwalających na wdrożenie takiego monitoringu);
 - opracowanie narzędzi do monitorowania losów absolwentów dla dyrektorów szkół w postaci: kwestionariusza on-line, programu raportującego wraz z narzędziami wsparcia (podręcznik, kurs on-line).
 - przeprowadzenie w latach 2015-2022 trzech edycji monitorowania losów zawodowych absolwentów szkół zawodowych w wykorzystaniem wypracowanych rozwiązań, obejmujących:
 - badania jakościowe interesariuszy kształcenia zawodowego (pracodawców, szkół zawodowych, doradców edukacyjno-zawodowych, samorządów) dotyczącego możliwości, potrzeb i oczekiwań w zakresie monitorowania losów absolwentów szkół zawodowych;

- badania ilościowego o charakterze podłużnym (dwie fale badania: pierwsza w ostatnim roku nauki, druga pół roku po zakończeniu nauki), reprezentatywnego na poziomie zawodów oraz województw, którego celem będą oczekiwania uczniów ostatnich klas oraz ocena sytuacji absolwentów na rynku pracy
- badania ilościowego: ankiety audytoryjnej, której celem jest stworzenie możliwości wykorzystania danych administracyjnych (pochodzących z SIO2, OKE oraz ZUS) do monitorowania sytuacji na rynku pracy.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe lub związki organizacji pozarządowych
- samorząd gospodarczy i zawodowy
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją w PO WER
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze
- przedsiębiorcy lub pracodawcy
- placówki doskonalenia nauczycieli
- szkoły wyższe

Grupa docelowa

- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- samorząd gospodarczy,
- sektorowe rady ds. kompetencji
- pracodawcy
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- właściwi ministrowie (w tym podmioty im podległe) nadzorujący szkoły i placówki oświatowe
- Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne
- szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące
- uczelnie i jednostki naukowe
- kuratoria oświaty i inne jednostki realizujące nadzór pedagogiczny
- absolwenci szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe

Cele szczegółowe działania to:

- Dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie przedstawicieli pracodawców i pracowników na wszystkich etapach jego programowania.
- Zwiększenie wykorzystania zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia zawodowego.
- Wypracowanie modelu trwałej współpracy uczelni ze szkołami zawodowymi (technika, zasadnicze szkoły zawodowe).
- Zapewnienie informacji zwrotnej dla systemu kształcenia zawodowego na temat losów absolwentów szkół zawodowych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.12 DZIAŁANIE 2.18 WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI ADMINISTRACYJNE

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Realizacja działań informacyjnych oraz szkoleniowych w JST zorientowanych na praktyczne możliwości wykorzystania systemu monitorowania do podejmowania działań modernizacyjnych w samorządzie z wykorzystaniem benchmarkingu oraz benchlearningu w postaci organizacji grup wymiany doświadczeń
- Wdrażanie w administracji publicznej rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej:
 - podatki i opłaty lokalne:
 - elektronizacja procesu obsługi podatkowej w urzędach jednostek samorządu terytorialnego, automatyzacji rozliczeń oraz poprawy dostępności do informacji o sposobie załatwienia i przebiegu sprawy;
 - doskonalenie kompetencji kadr JST w zakresie m.in. obsługi podatkowej, stosowania narzędzi elektronicznych, obsługi klienta, zarządzania satysfakcją, orzecznictwa
 - wdrażanie rozwiązań zarządczych w urzędach JST poprawiających jakość obsługi przedsiębiorców w szczególności w zakresie: zarządzania satysfakcją klienta, zarządzania jakością, zarządzania procesowego, dostępem do informacji publicznej
 - zarządzanie nieruchomościami, w szczególności w zakresie gospodarowania lokalami użytkowymi:

- wdrażanie rozwiązań w JST poprawiających dostęp do usług administracyjnych oraz informacji o lokalach użytkowych i nieruchomościach gruntowych przeznaczonych pod inwestycje, poprawa obsługi klienta z wykorzystaniem m.in. narzędzi zarządzania satysfakcją;
 - doskonalenie kompetencji kadr samorządowych m.in. w zakresie zarządzania samorządowym zasobem nieruchomości, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, obsługi klienta, zarządzania satysfakcją, orzecznictwa;
 - wsparcie administracji samorządowej w zakresie opracowania planów wykorzystania zasobu nieruchomości, zagospodarowania pustostanów, skutecznej realizacji umów najmu i dzierżawy, elektronizacji procesu świadczenia usług i ewidencji nieruchomości oraz usprawnienia procesu współpracy i kontroli zarządców zasobów nieruchomości
- obsługa inwestora:
 - z inwestorem;
 - doskonalenie kompetencji kadr JST w zakresie opracowywania ofert inwestycyjnych oraz obsługi inwestora;
 - budowa lokalnych sieci współpracy na rzecz obsługi inwestora z udziałem instytucji otoczenia biznesu oraz publicznych służb zatrudnienia;
 - elektronizacja procesu obsługi inwestora w szczególności dostępu do informacji o ofercie inwestycyjnej;
 - działania szkoleniowe upowszechniające strategiczne podejście do zarządzania rozwojem gospodarczym w JST

Z finansowania w ramach działania będą mogli korzystać:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- przedsiębiorcy
- szkoły wyższe
- jednostki naukowe

Grupa docelowa

- urzędy administracji publicznej
- pracownicy administracji publicznej, w szczególności korpus służby cywilnej i pracownicy samorządowi
- organizacje pozarządowe
- jednostki samorządu terytorialnego

Cele szczegółowe działania to:

- Doskonalenie jakości oraz monitorowanie procesu świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

VII.4.1.13 DZIAŁANIE 2.19 USPRAWNIENIE PROCESÓW INWESTYCYJNO-BUDOWLANYCH I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

W ramach działania będą wspierane projekty do których należą:

- Podnoszenie kompetencji kadr planowania przestrzennego w zakresie: (a) technik zapisu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i prognozowania realnego zapotrzebowania na tereny i formy jego zagospodarowania; (b) analizy, przetwarzania i prezentacji danych przestrzennych; (c) jednolitego krajowego zintegrowanego systemu monitorowania procesów przestrzennych
- Wzmacnianie zdolności analitycznych służb administracji publicznej w zakresie dalszego rozwoju technik geoinformacyjnych
- Wsparcie szkoleniowe dla służb wojewody jako organu nadzoru nad JST w zakresie badania zgodności z prawem uchwał rad gmin w sprawach zagospodarowania przestrzennego oraz jako organu administracji architektoniczno-budowlanej wyższego stopnia w sprawach badania zgodności projektów budowlanych z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Wzmocnienie procesu konsultacji społecznych i monitoringu społecznego w zakresie działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego
- Podnoszenie kompetencji pracowników organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w zakresie aktualnych przepisów prawa budowlanego, wyrobów budowlanych oraz obsługi nowoutworzonych lub zmodernizowanych rejestrów elektronicznych.

Z finansowania w ramach działania będą mogły korzystać:

- Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego
- urzędy administracji geodezyjno-kartograficznej
- inspektoraty nadzoru budowlanego
- urzędy wojewódzkie
- organizacje pozarządowe
- partnerzy społeczni, zgodnie z definicją przyjętą w PO WER
- przedsiębiorcy
- szkoły wyższe
- jednostki naukowe

Grupa docelowa

- urzędy administracji publicznej
- pracownicy administracji publicznej, w pracownicy samorządowi
- organizacje pozarządowe

Cele szczegółowe działania to:

- Zwiększenie potencjału instytucjonalnego administracji publicznej w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu będzie wynosił do 85%.

ROZDZIAŁ VIII. WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

VIII.1.1 Struktura organizacyjna

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek jest dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki działań i cele w zakresie rewitalizacji społeczności lokalnej. Najistotniejszym elementem Planu jest etap wdrożeniowy, obejmujący wpisane w harmonogramie inwestycje i zadania, za realizację którego odpowiedzialny jest Burmistrz Głogówka. To na nim spoczywa odpowiedzialność realizowanej polityki społecznej i rewitalizacyjnej Gminy i od realizacji założeń wpisanych do Planu zależy wpływ na życie mieszkańców i środowisko naturalne omawianego obszaru.

Realizacja poszczególnych zadań wskazanych w Programie i Wieloletniej Prognozie Finansowej zostanie każdorazowo poprzedzona stworzeniem szczegółowych planów z wyznaczeniem odpowiedzialnych osób i harmonogramu realizacji. Ponadto, obejmować będzie, jeśli to konieczne, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko wraz z propozycją działań ograniczających ewentualny, negatywny wpływ. W celu stworzenia niezbędnego nadzoru organizacyjnego i monitoringu działań, możliwe jest powołanie, początkowo jednostki, a docelowo, zespołu koordynującego.

Osoba odpowiedzialna, pełniąca rolę koordynatora, powinna cechować się znajomością problematyki społecznej i rewitalizacyjnej. Do jej bezpośrednich zadań, oprócz nadzoru nad realizacją założeń Planu poprzez podmioty zależne, jak i działania Gminy, będzie również współpraca i wsparcie nad inwestycjami przedsiębiorstw, podmiotów niezależnych i działaniami własnymi mieszkańców. Niezbędne jest również aby koordynator systematycznie pozyskiwał i aktualizował informacje dotyczące problemów społecznych i planowanych inwestycji dla obszaru Gminy Głogówek. Dodatkowymi zadaniami koordynatora będzie raportowanie postępów prac związanych z wdrażaniem zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Głogówek wraz z monitoringiem dostępności zewnętrznych źródeł finansowania i prowadzeniem akcji informacyjnej wśród mieszkańców.

Niezależnie, wszystkie jednostki podległe Burmistrzowi Głogówka, powinny uwzględniać zapisy Planu w działaniach przez nie realizowane, a także we wszystkich tworzonych, bądź współtworzonych, dokumentach strategicznych, planistycznych, zapisach prawa lokalnego i wewnętrznych regulaminach czy instrukcjach. Rolą koordynatora będzie prowadzenie regularnych szkoleń i stworzenie, w razie potrzeby, w ramach struktury organizacyjnej, dodatkowych jednostek odpowiedzialnych za wskazany obszar interwencyjny lub inwestycję.

Planowane stworzenie odpowiedniej struktury organizacyjnej nastąpi w terminie pół roku od momentu uchwalenia Planu. Planowane jest w pierwszym etapie, aby zakres obowiązków osoby koordynatora został przypisany dla osoby zatrudnionej w Urzędzie Miejskim w Głogówku. Możliwe jest w późniejszym etapie zatrudnienie dodatkowej osoby bądź zlecenia zadań doradcom zewnętrznym, co wymagać będzie przeprowadzenia procedury konkursowej bądź ogłoszenia zapytania ofertowego na tego typu firmę z określeniem nakładów finansowych przeznaczonych na ten cel. W przyszłości, w przypadku wystąpienia takiej potrzeby możliwe jest utworzenie zespołu koordynującego, którym zarządzać będzie koordynator, a w jego skład wejdą pracownicy Referatów bądź Jednostek, w których realizowane będą poszczególne inwestycje.

Współpraca zespołu zajmującego się planem, a osoby koordynującej będzie odbywała się na zasadzie co półrocznych spotkań w celu aktualizacji i monitorowania wdrażanych zadań. Na etapie bardziej zaawansowanych prac nad danym działaniem konieczna będzie ścisła współpraca z zarządcą budynku lub osobą odpowiedzialną ze strony zarządcy za sprawy techniczne i inwestycyjne. Odpowiednio zmieniona struktura organizacyjna pozwoli na lepszą współpracę pomiędzy komórkami w Urzędzie, a także pomiędzy jednostkami będącymi w zasobach gminnych.

VIII.1.2 Budżet i źródła finansowania inwestycji

Finansowanie inwestycji i działań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Głogówek pochodzić będzie ze środków własnych Gminy, jak i ze środków zewnętrznych w ramach pozyskanych dotacji lub współpracy ponadregionalnej. Niezbędne nakłady finansowe ujęte zostaną w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w budżecie Gminy, a pozyskiwane środki zewnętrzne zależą będą od wdrażanych programów dotacyjnych.

W związku z brakiem możliwości zaplanowania w sposób sztywny wydatków, szczegółowe kwoty ujęte w Programie są przewidziane na realizację zadań krótkoterminowych i powinny być, wraz z zapisami Programu, aktualizowane w oparciu o przeprowadzone analizy i wyceny poszczególnych inwestycji. Aktualizacja nakładów finansowych i harmonogramu wdrożeniowego wynikać może również z pojawiających się możliwości dotacyjnych lub pożyczkowych ze źródeł zewnętrznych.

W ramach corocznego planowania budżetu Gminy, osoba koordynująca we współpracy z wszystkimi jednostkami odpowiedzialnymi zobowiązani są do zabezpieczenia środków w danym roku na wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Głogówek cel, a w

przypadku wystąpienia nadwyżek lub braków budżetowych będą one odpowiednio modyfikowane.

VIII.1.3 Plan wdrażania, monitorowania i weryfikacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek jest dokumentem podlegającym bieżącej ocenie i regularnemu monitoringowi z uwagi na jego istotny wpływ na politykę rewitalizacji i inwestycje. Zalecane jest sporządzenie, najlepiej corocznych, a przynajmniej raz na dwa lata, sprawozdań, w których zostanie wskazana obecny stan realizacji, określony stan środowiska społecznego łącznie z planowanymi inwestycjami infrastrukturalnymi (m.in. kulturalnymi, turystycznymi), a także prognozowany dalszy etap wdrażania zapisów i działań koordynujących.

Raport wraz z wynikami inwentaryzacji informować będzie o działaniach zrealizowanych oraz ich wpływie na zużycie energii i wielkość emisji dwutlenku węgla wraz z uwzględnieniem wielkości oszczędności energii, zwiększenia produkcji z odnawialnych źródeł energii i redukcji emisji dwutlenku węgla. Odpowiednio sporządzony raport stanowi podstawę do analizy wdrażania zapisów, a tym samym ocenę z realizacji założonych celów i może posłużyć do podjęcia przez Gminę decyzji o konieczności przeprowadzenia aktualizacji Programu i podejmowaniu nowych działań inwestycyjnych.

Raport będzie zawierał informacje w postaci:

1. Odniesienie się do ogólnych celów wskazanych w LPR
 - a. Przywołanie celów,
 - b. Aktualny stan realizacji celów (na podstawie wskaźników monitorowania).
2. Opis stanu realizacji LPR:
 - a. Przydzielone środki i zasoby do realizacji.
 - b. Realizowane działania.
 - c. Napotkane problemy w realizacji.
3. Wyniki inwentaryzacji emisji:
 - a. Jeżeli będzie prowadzona w okresie od przeprowadzenia ostatniego raportu
 - b. Podsumowanie aktualnej inwentaryzacji emisji i porównanie jej z inwentaryzacją bazową.
4. Ocena realizacji oraz propozycja działań korygujących:
5. Stan realizacji działań:
 - a. Zestawienie aktualnie osiągniętych rezultatów zrealizowanych działań.

Monitoring, sprawozdanie z wdrożenia Planu opiera się na otrzymanych informacjach i raportach od instytucji społecznych z terenu Gminy.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek jest dokumentem, który powinien odpowiadać na realne potrzeby mieszkańców, instytucji publicznych, a także władz Gminy i być dostosowywany do zmieniających się warunków środowiskowych i ekonomicznych wspomnianych jednostek. Dlatego też niezbędna jest procedura monitorowania wdrażania zapisów Programu jak i przeprowadzanie bieżącej oceny możliwych źródeł finansowania inwestycji i ewentualnie, wprowadzania nowych działań. Ponadto, współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami, która leżeć będzie w kompetencjach osoby koordynującej wdrażanie Programu, a także przeprowadzane działania edukacyjne mogą wymusić konieczność dodania lub doprecyzowania założeń. Niezbędne jest więc nadzorowanie i zbieranie informacji na temat wskaźników monitorowania, możliwe poprzez bazę emisji. W trakcie realizacji założeń planu będzie istniała możliwość jego aktualizowania w związku ze zmianami wynikającymi z bieżących potrzeb w zakresie działań inwestycyjnych, a także technicznej i organizacyjnej możliwości wykonania założonych planów.

W związku z powyższym wskaźniki określone jako cele dla realizacji Programu mogą się zmieniać w czasie obowiązywania i realizacji planu. Zmiany te będą wynikały z bieżących potrzeb oraz możliwości finansowych.

Zapisy przedstawione w harmonogramie realizacji działań Planu obejmują zadania przewidziane do realizacji w latach 2016-2023 stąd konieczne jest sporządzenie w roku 2018 raportu z oceną bieżącego etapu wdrożenia zapisów planu, a także określenie osiągnięcia celów w zakładanych inwestycjach. Ponadto, dzięki doświadczeniu w przeprowadzonej ankietyzacji w celu sporządzenia Programu na lata 2016-2023, możliwe będzie wykorzystanie materiałów i ankiet w celu określania, rok rocznie, zużycia energii końcowej, a także oceny wprowadzanych rozwiązań termomodernizacyjnych i inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii.

W przypadku wystąpienia konieczności aktualizacji w zakresie zmiany Programu wynikającej z corocznego raportowania postępów uzyskiwania wskaźników, a także corocznej aktualizacji danych pozyskiwanych od interesariuszy, a także uwag mieszkańców, osoba koordynująca określi i oceni zasadność wprowadzania aktualizacji wraz z przekazaniem informacji Burmistrzowi i Radzie Miejskiej. Aktualizacja dokumentu, może zostać również powierzona doradcy zewnętrznemu lub firmie wykonawczej w miarę wystąpienia potrzeb lub

sygnałów od osób będących w składzie zespołu, a także osób odpowiedzialnych za działania wskazane w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Podjęcie odpowiednich działań z ewentualnym zleceniem wykonania aktualizacji wynikać będzie z decyzji Burmistrza i Rady Miejskiej z uwzględnieniem wszystkich niezbędnych procedur środowiskowych, przeprowadzenia ankietyzacji i zebrania zaktualizowanych danych. W przypadku konieczności aktualizacji dokumentu niezbędne będzie podjęcie nowej uchwały Rady Miejskiej dla pozytywnie zaopiniowanego dokumentu przez odpowiednie Jednostki i Organy.

ROZDZIAŁ IX. IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY

W opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Głogówek włączyło się wiele podmiotów instytucjonalnych, prywatnych oraz osób fizycznych. Interesariusze ci, przede wszystkim, przekazywali niezbędne do stworzenia Programu, w tym także informacje o planowanych inwestycjach, które opisane zostały w dalszej części Programu. Ponadto utrzymywany był stały kontakt z interesariuszami, w tym drogą elektroniczną. Udział interesariuszy nie ogranicza się jednak tylko do przekazywania informacji. Są oni odpowiedzialni za realizację działań, które opisane zostały w niniejszym Planie.

Poniżej przedstawiono listę głównych interesariuszy Programu:

1. **Władze gminy** - Gmina jako Zleceniodawca Programu i główny podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie.
2. **Zarządcy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych** - zarządcy przekazywali informacje na temat stanu budynków oraz planowanych inwestycjach;
3. **Gestorzy systemów energetycznych** – przekazywali informacje na temat zużycia energii cieplnej i paliw, stanu technicznego istniejącej infrastruktury oraz planowanych inwestycji;
4. **Mieszkańcy i przedsiębiorcy z terenu gminy** - mieszkańcy przekazali informacje na temat stanu technicznego zamieszkiwanych budynków, prywatnych środków transportu, ich charakterystyki oraz zużywanych nośników energetycznych.

Pozyskane informacje na temat planowanych inwestycji czy obecnego zużycia energii zostały wykorzystane do wykonania Programu. Jednocześnie, Gmina, jako Wykonawca Programu, nie ma możliwości wpłynięcia na podmiotu, które nie są zainteresowane wspieraniem i realizacją Planu. Wskazane jest jednak aby okresowo prowadzić akcje informacyjną mającą na celu przybliżenie potencjalnym interesariuszom korzyści płynące z Programu, a także stworzenie możliwości zaktualizowania jego zapisów.

Jednocześnie, na etapie wdrażania zapisów Planu zaplanowane zostały konsultacje z potencjalnymi interesariuszami dotyczące wprowadzania zmian bądź korekt do istniejącego planu. Konsultacje prowadzone będą w formie listownej, jak również zorganizowane zostaną spotkania dla mieszkańców, przedsiębiorców, zarządców wspólnot i spółdzielni, a także gestorów sieci energetycznych, które zostaną ogłoszone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, a także w lokalnych mediach. Podczas spotkania przedstawione zostaną etapy wdrażania Planu, wraz z ewentualną korektą bądź aktualizacją przewidzianych do realizacji działań przez interesariuszy. Jednocześnie, przedstawiona zostanie możliwość przekazania

planowanych do realizacji działań lub wskazania potrzeb inwestycyjnych, które zostaną przekazane do odpowiednich jednostek lub zespołów zajmujących się daną tematyką w Urzędzie Miejskim w Głogówku, a także do Władz Gminy. Po przeprowadzeniu spotkań z interesariuszami przekazane wnioski będą podstawą do wykonania raportu z wdrażania Planu, a w przypadku wystąpienia takiej konieczności, do aktualizacji całego opracowania.

W ramach przeprowadzanych spotkań realizowane będą również działania z zakresu edukacji ekologicznej mieszkańców i podmiotów zaangażowanych w politykę niskoemisyjną na obszarze Gminy. Po przeprowadzeniu spotkań z interesariuszami przekazane wnioski będą podstawą do wykonania raportu z wdrażania Programu, a w przypadku wystąpienia takiej konieczności, do aktualizacji całego opracowania. Ostateczna wersja dokumentu zostanie rozesłana w formie elektronicznej dla zainteresowanych podmiotów, które prześlą taką chęć podczas spotkania lub w innej formie zakomunikują ją osobie koordynującej. Po ostatecznej akceptacji Aktualizacja Programu przekazana zostanie pod obrady Rady Miejskiej i wdrożona do zatwierdzenia.

ROZDZIAŁ XI. ODDZIAŁYWANIE DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO

XI.1 OCHRONA PTAKÓW PODCZAS WYKONYWANIA PRAC TERMOMODERNIZACYJNYCH

Opinia Ministerstwa Środowiska i GDOŚ dotyczące kratowania otworów stropodachów stanowi, że: „Stropodach, w którym kiedykolwiek przebywały ptaki, w świetle przepisów prawa jest siedliskiem ptaków. Zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) zakratowanie czy inny sposób zamknięcia otworów takiego stropodachu, nawet poza sezonem lęgowym, jest niszczeniem siedlisk ptaków. Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2009 nr 151, poz. 1220 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419) wprowadzają zakaz niszczenia siedlisk zwierząt dziko żyjących.

Stropodachy stanowią siedliska wielu gatunków ptaków, w tym podstawowe siedlisko jerzyka, gatunku ściśle chronionego. Niemal z każdego stropodachu korzystają, lub kiedykolwiek korzystały ptaki. Jakiegokolwiek zamykanie otworów wentylacyjnych takiego stropodachu jest niszczeniem siedlisk ptaków. Dlatego zgodnie z prawem otwory wentylacyjne takiego stropodachu nie mogą być zakratowane bez zgody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, nawet po sezonie lęgowym.

Zamykanie otworów wentylacyjnych stropodachów nie jest wymagane przez prawo budowlane. Prawo budowlane wymaga kratowania jedynie przewodów będących częścią systemu wentylacji lub klimatyzacji budynku (typu wentylacji mieszkań i innych użytkowanych pomieszczeń). Jest korzystne dla bezpieczeństwa ludzi i ptaków, ponieważ zakratowanie przewodów kominowych uniemożliwia ptakom wpadnięcie do nich (co może się skończyć śmiercią) lub zatkanie ich gniazdem. Otwory wentylacyjne stropodachu nie należą do kategorii otworów, które prawo budowlane nakazuje kratować lub zabezpieczać w inny sposób przed dostępem ptaków.”

Konieczne jest właściwe planowanie i prowadzenie robót termomodernizacyjnych i budowlanych. W przypadku niewłaściwego wykonywania tych prac możliwe jest m.in.:

- zabijanie i okaleczanie ptaków lub nietoperzy,
- niszczenie ich jaj i postaci młodocianych oraz ich siedlisk, miejsc gniazdowania, lęgu lub schronień (zakazy),
- płoszenie i niepokojenie gatunków chronionych;

- uniemożliwienie w przyszłości zakładanie gniazd przez bytujące tam wcześniej gatunki ptaków (np. poprzez montaż podbitek i uszczelnienie wszelkich szpar i nieciągłości elewacji wykorzystywanych wcześniej przez ptaki);
- uniemożliwienie w przyszłości do wykorzystania budynków jako miejsca odpoczynku przez występujące tam wcześniej nietoperze (np. poprzez zagrodzenie dostępu do pomieszczeń wcześniej przez nie wykorzystywanych).

Prace termomodernizacyjne można wykonywać bez zezwolenia w okresie od 16 października do 28 lutego. W terminie od 1 marca do 15 października należy podjąć wszystkie działania zapobiegające niszczeniu siedlisk ptaków i nietoperzy. Należą do nich:

- upewnienie się, czy w obrębie remontowanych budynków nie występują miejsca lęgowe ptaków lub rozrodu nietoperzy (**wykonanie ekspertyzy przez ornitologa i chiropterologa**);
- w przypadku stwierdzenia zasiedlenia budynku przez chronione gatunki ptaków lub nietoperzy niezbędne jest:
 - wskazanie dokładnego miejsca przebywania;
 - zamknięcie przed okresem lęgowym gatunków nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu wykorzystywane przez te zwierzęta
 - gdy planowane działania będą się wiązać z koniecznością realizacji czynności zakazanych w stosunku do gatunków, tj. z niszczeniem gniazd, jaj, postaci młodocianych, przed przystąpieniem do prac, niezbędne jest uzyskanie zezwolenia właściwego organu ochrony przyrody, wydawanego w trybie art. 56 ustawy;
- po przeprowadzeniu prac remontowych, umożliwienie ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych:
 - stworzenie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych,

Do gatunków ptaków i nietoperzy występujących w na terenie Polski należą:

- Ptaki:
 - Gołąb skłany forma miejska (gołąb miejski) (łac. *Columba livia forma urbana*);
 - Kawka (łac. *Coloeus monedula*);
 - Wróbel domowy (łac. *Passer domesticus*);
 - Wróbel mazurek (łac. *Passer montanus*);
 - Jerzyk (łac. *Apus apus*);
 - Jaskółka oknówka (oknówka) (łac. *Delichon urbicum*);

- Kopciuszek (łac. *Phoenicurus ochruros*);
 - Pustułka (łac. *Falco tinnunculus*);
 - Sowy (łac. *Strigiformes*).
- Nietoperze:
- Podkowiec mały (łac. *Rhinolophus hipposideros*);
 - Nocek duży (łac. *Myotis myotis*);
 - Mroczek późny (łac. *Eptesicus serotinus*);
 - nietoperze z rodzaju karlik (łac. *Pipistrellus* sp);
 - nietoperze z rodzaju gacek (łac. *Plecotus* sp.);
 - nietoperze z rodzaju borowiec *Nyctalus* sp.);
 - nietoperze z rodzaju mroczek i karlik)

XI.2 ZAKRES ODDZIAŁYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY GŁOGÓWEK

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a realizacja postanowień tego dokumentu, przy przestrzeganiu odpowiednich procedur bezpiecznego postępowania oraz przepisów bhp, nie powinna spowodować wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi oraz środowiska naturalnego. Ponadto wszelkie ustalenia zawarte w ww. dokumencie dotyczą obszaru mieszczącego się wyłącznie w granicach Gminy Głogówek. Program w swoich założeniach i celach nie będzie oddziaływał transgranicznie.

Uwzględniając również zapisy Dyrektywy ptasiej planowane działania nie będą oddziaływać negatywnie na populację ptaków jak również na ochronę siedlisk poszczególnych gatunków.

Ocenia się, że Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głogówek w zasadniczy sposób może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Głogówek. Działania wynikające z przedmiotowego dokumentu zostaną zrealizowane i zaprojektowane w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne.

Charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem powodują, że realizacja zadań proponowanych w Programie, nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.

Realizacja działań przewidzianych w Planie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko w zakresie zdrowia i życia ludzi. Jednocześnie dokument nie wyznacza ram

dla późniejszych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, czy też posiadających potencjalny wpływ na środowisko.

Uzasadnienie

Zarząd Województwa Opolskiego podczas posiedzenia w dniu 5 grudnia 2016 roku wyraził zgodę na indywidualną zmianę terminu przedłożenia do weryfikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Głogówek z ostatecznym terminem do 16 stycznia 2017 roku.